

Conselleria de Cultura, Educació i Ciència

12078 *RESOLUCIÓ de 21 de juliol de 1997, de la Secretaria General i de les direccions generals de Centres Docents, d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, i de Personal, per la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent als centres que durant el curs 1997-98 impartisquen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria. [97/X9386]*

El Reial Decret 1.487/1993, d'1 de juliol, pel qual es modifica i completa el Reial Decret 986/1991, de 14 de juny, pel qual s'aprova el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, estableix en l'article únic, apartat dos, que, en l'any acadèmic 1997-98, s'implantarà, amb caràcter general, el segon curs de l'Educació Secundària Obligatoria i deixaran d'impartir-se els ensenyaments corresponents al curs vuitè de l'Educació General Bàsica.

El Decret 47/1992, de 30 de març, del Govern Valencià, modificat parcialment pel Decret 164/1996, de 3 de setembre, estableix el currículum corresponent a l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana. L'Ordre Ministerial de 30 d'octubre de 1992, modificada per l'Ordre de 2 d'abril de 1993, estableix els elements bàsics dels informes d'avaluació així com els requisits formals derivats del procés d'avaluació que calen per a garantir la mobilitat dels alumnes. Finalment, l'Ordre de 23 d'abril de 1993, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, modificada en part per l'Ordre de 20 de setembre de 1996, sobre avaluació en Educació Secundària Obligatoria, regula els procediments per a l'avaluació, promoció i titulació dels alumnes d'aquesta etapa educativa.

El Decret 188/1994, de 13 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de les escoles d'Educació Infantil i dels col·legis d'Educació Primària determina, en la disposició transitòria primera, que per una ordre del conseller de Cultura, Educació i Ciència es desenvoluparà i completarà el que preveu la dita disposició transitòria, i s'establirà el procediment perquè els mestres que imparteixen el primer cicle de l'ESO en un col·legi de Primària puguin participar en l'elaboració, aprovació i avaluació del projecte curricular d'aquesta etapa.

Convé, per tant, donar instruccions respecte a les mesures d'ordenació acadèmica al voltant de l'avaluació, el sistema de promoció d'aquests alumnes, els horaris lectius, l'optativitat, la coordinació didàctica i l'elaboració del Projecte curricular i els aspectes didàcticoorganitzatius que es refereixen a l'ús vehicular i social de les dues llengües oficials, i a coordinar les actuacions docents en l'inici de la generalització del segon curs del primer cicle de l'Educació Secundària Obligatoria.

Per tot això exposat, en virtut de les competències que estableix el Decret 32/1997, de 26 de febrer, del Govern Valencià (DOGA d'1 de març), aquesta Secretaria General i direccions generals han resolt dictar la següent resolució:

U

Aquesta Resolució s'aplicarà, durant el curs acadèmic 1997/98, en els centres de Secundària de la Generalitat Valenciana que impartisquen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria.

I. Coordinació didàctica

Comissió de Coordinació Pedagògica

Dos

1. En els instituts que impartisquen Educació Secundària es constituirà la Comissió de Coordinació Pedagògica, integrada pel director, que en serà el president, el cap d'estudis, els caps de

Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia

2078 *RESOLUCIÓN de 21 de julio de 1997 de la Secretaría General y de las direcciones generales de Centres Docentes, de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística y de Personal por la que se dictan instrucciones en materia de ordenación académica y de organización de la actividad docente a los centros que durante el curso 1997-98 impartan enseñanzas de Educación Secundaria Obligatoria. [97/X9386]*

El Real Decreto 1.487/1993, de 1 de julio, por el que se modifica y completa el Real Decreto 986/1991, de 14 de junio, por el que se aprueba el calendario de aplicación de la nueva ordenación del sistema educativo, establece en su artículo único, apartado dos, que, en el año académico 1997/98, se implantará, con carácter general, el segundo curso de la Educación Secundaria Obligatoria y dejarán de impartirse las enseñanzas correspondientes al curso octavo de la Educación General Básica.

El Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, modificado parcialmente por el Decreto 164/1996, de 3 de septiembre, establece el currículo correspondiente a la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana. La Orden Ministerial de 30 de octubre de 1992, modificada por la Orden de 2 de abril de 1993, establece los elementos básicos de los informes de evaluación así como los requisitos formales derivados del proceso de evaluación que son precisos para garantizar la movilidad de los alumnos. Finalmente, la Orden de 23 de abril de 1993, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, modificada en parte por la Orden de 20 de septiembre de 1996, sobre evaluación en Educación Secundaria Obligatoria, regula los procedimientos para la evaluación, promoción y titulación de los alumnos de esta etapa educativa.

El Decreto 188/1994, de 13 de septiembre, por el que se aprueba el Reglamento Orgánico y Funcional de las escuelas de Educación Infantil y de los colegios de Educación Primaria determina, en la disposición transitoria primera, que por una orden del conseller de Cultura, Educación y Ciencia se desarrollará y completará lo previsto en dicha disposición transitoria, y se establecerá el procedimiento para que los maestros que imparten el primer ciclo de la ESO en un colegio de Primaria puedan participar en la elaboración, aprobación y evaluación del proyecto curricular de esta etapa.

Conviene, en consecuencia, dar instrucciones respecto a las medidas de ordenación académica en torno a la evaluación, el sistema de promoción de los alumnos, los horarios lectivos, la optatividad, la coordinación didáctica y la elaboración del proyecto curricular y los aspectos didáctico-organizativos que se refieren al uso vehicular y social de las dos lenguas oficiales, así como coordinar las actuaciones docentes en el inicio de la generalización del segundo curso del primer ciclo de la Educación Secundaria Obligatoria.

Por todo lo expuesto, en virtud de las competencias establecidas en el Decreto 32/1997, de 26 de febrero, del Gobierno Valenciano (DOGV del 1 de marzo), esta Secretaría General y direcciones generales han resuelto dictar la siguiente resolución:

Uno

La presente resolución será de aplicación, durante el curso académico 1997/98, en los centros de Secundaria de la Generalitat Valenciana que impartan enseñanzas de Educación Secundaria Obligatoria.

I Coordinación didáctica

Comisión de Coordinación Pedagógica

Dos

1. En los institutos que impartan Educación Secundaria se constituirá la Comisión de Coordinación Pedagógica, que estará integrada por el director, que será su presidente, el jefe de estudios, los

departament didàctic, el cap del Departament d'Orientació i, si escau, el coordinador de Secundària. Hi actuarà com a secretari el cap de departament de menor edat.

2. Competències:

a. Analitzar, des del punt de vista educatiu, el context cultural i sociolingüístic de l'institut, per tal de proposar a l'equip directiu el Pla de normalització lingüística i el Disseny particular del programa o programes d'educació bilingüe que aplique el centre, per a la seua inclusió en el Projecte educatiu del centre.

b. Establir les directrius generals per a l'elaboració dels projectes curriculars d'etapa.

c. Supervisar l'elaboració i la revisió, i també coordinar i responsabilitzar-se de la redacció dels projectes curriculars d'etapa i la seua possible modificació i assegurar la seua coherència amb el Projecte educatiu de l'institut.

d. Establir les directrius generals per a l'elaboració i la revisió de les programacions didàctiques dels departaments, del Pla d'orientació acadèmica i professional i del Pla d'acció tutorial, inclosos en el Projecte curricular d'etapa.

e. Proposar al Claustre de professors, per a la seua aprovació, els projectes curriculars.

f. Vetlar pel compliment i la posterior avaluació dels projectes curriculars d'etapa.

g. Proposar al Claustre la planificació general de les sessions d'avaluació i qualificació i el calendari d'exàmens o proves extraordinàries d'acord amb el cap d'estudis.

h. Fomentar l'avaluació de totes les activitats i els projectes de l'institut, col·laborar amb les avaluacions que es porten a terme a iniciativa dels òrgans de govern o de l'administració educativa i impulsar plans de millora en el cas que s'estime necessari, com a resultat de les esmentades avaluacions.

Tutoria

Tres

1) La tutoria i l'orientació de l'alumnat formarà part de la funció docent.

2) Cada grup d'alumnes tindrà un professor tutor. Preferentment serà professor tutor qui impartisca una matèria o àrea comuna a tot l'alumnat del grup.

3) El tutor serà designat pel director, a proposta del cap d'estudis, d'acord amb els criteris establits pel Claustre.

4) Quan excepcionalment un professor impartisca docència en dos centres, solament podrà assignar-se-li tutoria en un d'ells, en aquell que tinga, al menys, 12 hores de docència directa. Els caps d'estudis d'ambdós centres garantirán la compatibilitat de l'horari del professorat que estiga en la situació esmentada anteriorment.

Quatre

Els professors tutors exerciran les funcions següents:

1) Participar en el desenvolupament del Pla d'acció tutorial i en les activitats d'orientació, sota la coordinació del cap d'estudis i col·laborar amb el Departament d'Orientació o el Servei d'Orientació Educativa, Psicopedagògica i Professional, en els termes que establisca el cap d'estudis.

2) Coordinar el procés d'avaluació de l'alumnat del seu grup.

3) Coordinar l'elaboració i aplicació de les adaptacions curriculars dels alumnes que les necessiten.

4) Organitzar i presidir les sessions d'avaluació del seu grup.

5) Facilitar la integració de l'alumnat en el grup i fomentar en ell el desenvolupament d'actituds participatives.

6) Orientar i assessorar l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge i sobre les seues possibilitats acadèmiques i professionals.

7) Fomentar la comunicació entre el grup d'alumnes, el professorat i l'equip directiu en els problemes que es plantegen, en col·laboració amb el delegat i el subdelegat del grup corresponent.

8) Informar els pares i les mares o tutors legals, el professorat i

jefes de departamento didáctico, el jefe del Departamento de Orientación y, en su caso, el coordinador de Secundaria. Actuará como secretario el jefe de departamento de menor edad.

2. Sus competencias serán:

a. Analizar, desde el punto de vista educativo, el contexto cultural y sociolingüístico del instituto a fin de proponer al equipo directivo el Plan de normalización lingüística y el Diseño particular del programa o programas de educación bilingüe que aplique el centro, para su inclusión en el Proyecto educativo del centro.

b. Establecer las directrices generales para la elaboración de los proyectos curriculares de etapa.

c. Supervisar la elaboración y revisión, así como coordinar y responsabilizarse de la redacción de los proyectos curriculares de etapa y su posible modificación, y asegurar su coherencia con el Proyecto educativo del instituto.

d. Establecer las directrices generales para la elaboración y revisión de las programaciones didácticas de los departamentos, del Plan de orientación académica y profesional y del Plan de acción tutorial, incluidos en el Proyecto curricular de etapa.

e. Proponer al Claustro de profesores, para su aprobación, los proyectos curriculares.

f. Velar por el cumplimiento y la posterior evaluación de los proyectos curriculares de etapa.

g. Proponer al Claustro la planificación general de las sesiones de evaluación y calificación y el calendario de exámenes o pruebas extraordinarias de acuerdo con la jefatura de estudios.

h. Fomentar la evaluación de todas las actividades y proyectos del instituto, colaborar con las evaluaciones que se lleven a cabo a iniciativa de los órganos de gobierno o de la administración educativa e impulsar planes de mejora en caso de que se estime necesario, como resultado de dichas evaluaciones.

Tutoría

Tres

1) La tutoría y la orientación del alumnado formarà parte de la función docente.

2) Cada grupo de alumnos tendrá un profesor tutor. Preferentemente será profesor tutor quien impartira una materia o área común a todo el alumnado del grupo.

3) El tutor será designado por el director, a propuesta del jefe de estudios, de acuerdo con los criterios establecidos por el Claustro.

4) Cuando excepcionalmente un profesor impartira docencia en dos centros, solamente podrá asignársele tutoría en uno de ellos, en el que tenga, al menos, 12 horas de docencia directa. Los jefes de estudios de ambos centros garantizarán la compatibilidad del horario del profesorado que se encuentre en la situación mencionada anteriormente.

Cuatro

Los profesores tutores ejercerán las siguientes funciones:

1) Participar en el desarrollo del Plan de acción tutorial y en las actividades de orientación, bajo la coordinación del jefe de estudios y colaborar con el Departamento de Orientación o el Servicio de Orientación Educativa, Psicopedagógica y Profesional, en los términos que establezca el jefe de estudios.

2) Coordinar el proceso de evaluación del alumnado de su grupo.

3) Coordinar la elaboración y aplicación de las adaptaciones curriculares de los alumnos que las requieran.

4) Organizar y presidir las sesiones de evaluación de su grupo.

5) Facilitar la integración del alumnado en el grupo y fomentar en él el desarrollo de actitudes participativas.

6) Orientar y asesorar al alumnado en sus procesos de aprendizaje y sobre sus posibilidades académicas y profesionales.

7) Fomentar la comunicación entre el grupo de alumnos, el profesorado y el equipo directivo en los problemas que se planteen, en colaboración con el delegado y el subdelegado del grupo correspondiente.

8) Informar a los padres y a las madres, al profesorado y al

l'alumnat del grup de tot el que concerneix a les activitats docents i al procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes del grup.

9) Fomentar la cooperació educativa entre el professorat i els pares i les mares o tutors legals de l'alumnat.

10) En l'àmbit de la seua competència, prestar l'atenció adequada als alumnes amb necessitats educatives especials, previstos a l'article 36 de la Llei Orgànica 1/1990 de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE).

Cinc

El cap d'estudis coordinarà el treball dels tutors i mantindrà per a això les reunions periòdiques necessàries.

Sis

Els tutors dedicaran setmanalment una hora lectiva al desenvolupament de les seues activitats de tutoria amb tot el grup d'alumnes.

Set

Els tutors hauran de dedicar també dues hores complementàries setmanals per a l'atenció als pares/mares/tutors legals, per a la col·laboració amb el cap d'estudis, amb el Departament d'Orientació, o el Servei d'Orientació Educativa, Psicopedagògica i Professional, així com amb el programa d'activitats educatives i complementàries del centre, i per a altres tasques relacionades amb la tutoria. Aquestes hores hauran de ser comunicades al principi del curs als pares/mares/tutors legals i als alumnes.

Departaments

Vuit

1) En els instituts d'Educació Secundària hi haurà els següents departaments:

a) Departament d'Orientació

b) Departaments Didàctics: Arts Plàstiques, Ciències Naturals, Educació Física i Esportiva, Filosofia, Física i Química, Francès, Geografia i Història, Grec, Anglès, Llatí, castellà: Llengua i Literatura, Matemàtiques, Música, Tecnologia, Valencià: Llengua i Literatura i Religió. Podran constituir-se, a més, departaments d'altres llengües estrangeres, quan siguen impartides com a primera llengua reflectides en la plantilla del centre. En els instituts en què s'impartisca formació professional específica, es constituïran departaments de família professional que agruparan els professors que impartisquen formació professional específica en cicles formatius d'una mateixa família professional i que no pertanyen a un altre departament.

2) Composició:

a. En els instituts d'Educació Secundària els departaments didàctics estaran formats per tot el professorat que impartisca l'ensenyament propi de les àrees, excepte allò que ha estat indicat al punt anterior respecte als departaments de família professional.

b. Els mestres que impartixen classe en el 1r cicle d'ESO en instituts d'Educació Secundària s'incorporaran als departaments didàctics dels esmentats instituts en funció de l'àrea que impartisquen.

3) Dedicació:

Els caps de departament didàctic dedicaran tres hores al desenvolupament de les funcions previstes en el Reglament Orgànic dels instituts d'Educació Secundària, a més de les complementàries que, per aquest motiu, tingueren assignades.

Departament d'Orientació

Nou

En els instituts d'Educació Secundària es constituïrà el Departament d'Orientació, d'acord amb el que estableix el Reglament Orgànic dels instituts d'Educació Secundària.

alumnado del grupo de todo lo concerniente a las actividades docentes y al proceso de enseñanza y aprendizaje de los alumnos del grupo.

9) Fomentar la cooperación educativa entre el profesorado y los padres y las madres o tutores legales del alumnado.

10) En el ámbito de su competencia, prestar la atención adecuada a los alumnos con necesidades educativas especiales, contemplados en el artículo 36 de la Ley Orgánica 1/1990 de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE).

Cinco

El jefe de estudios coordinará el trabajo de los tutores, manteniendo para ello las reuniones periódicas necesarias.

Seis

Los tutores dedicarán semanalmente una hora lectiva para el desarrollo de sus actividades de tutoría con todo el grupo de alumnos.

Siete

Los tutores deberán dedicar también dos horas complementarias semanales para la atención a los padres/madres y tutores legales, para la colaboración con el jefe de estudios, con el Departamento de Orientación, o el Servicio de Orientación Educativa, Psicopedagógica y Profesional, así como con el programa de actividades educativas y complementarias del centro, y para otras tareas relacionadas con la tutoría. Estas horas deberán ser comunicadas al principio del curso a los padres/madres o tutores legales y a los alumnos.

Departamentos

Ocho

1) En los institutos de Educación Secundaria existirán los siguientes departamentos:

a) Departamento de Orientación

b) Departamentos Didácticos: Artes Plásticas, Ciencias Naturales, Educación Física y Deportiva, Filosofía, Física y Química, Francés, Geografía e Historia, Griego, Inglés, Latín, castellano: Lengua y Literatura, Matemáticas, Música, Tecnología, Valenciano: Lengua y Literatura y Religión. Podrán constituirse además departamentos de otras lenguas extranjeras, cuando sean impartidas como primera lengua con reflejo en la plantilla del centro. En los institutos en los que se imparta formación profesional específica, se constituirán departamentos de familia profesional que agruparán a los profesores que impartan formación profesional específica en ciclos formativos de una misma familia profesional y que no pertenezcan a otro departamento.

2) Composición:

a. En los institutos de Educación Secundaria los departamentos didácticos estarán compuestos por todo el profesorado que imparta la enseñanza propia de las áreas, excepto lo indicado en el punto anterior respecto a los departamentos de familia profesional.

b. Los maestros que impartan clase en el 1º ciclo de ESO en institutos de Educación Secundaria se incorporarán a los departamentos didácticos de dichos institutos en función del área que impartan.

3) Dedicación:

Los jefes de departamentos didácticos dedicarán tres horas al desarrollo de las funciones previstas en el Reglamento Orgánico de los institutos de Educación Secundaria, además de las complementarias que, por este motivo, tuvieran asignadas.

Departamento de Orientación

Nueve

En los institutos de Educación Secundaria se constituïrà el Departamento de Orientación, de acuerdo con lo establecido en el Reglamento Orgánico de los institutos de Educación Secundaria.

*Coordinador de Secundària**Deu*

1- En tots els instituts d'Educació Secundària en què s'impartisca l'etapa de Secundària Obligatoria completa hi haurà un coordinador d'etapa. Serà designat pel director, a proposta del cap d'estudis, entre els professors que impartisquen classe en l'etapa.

2- El coordinador de Secundària Obligatoria farà les funcions següents:

a) Formar part de la Comissió de Coordinació Pedagògica del centre a què fa referència l'apartat Dos, I d'aquesta resolució.

b) Participar en l'elaboració i redacció del Projecte curricular.

c) En els centres que, segons l'Ordre de 25 de juny de 1991 (DOGV de 23 d'agost), formen nucli amb col·legi o col·legis de Primària en què s'imparteix el primer cicle d'Educació Secundària Obligatoria, així com en els col·legis d'Educació Primària que impartisquen el primer cicle d'Educació Secundària Obligatoria, adscrits als corresponents instituts, establir les necessàries vies de coordinació, tant pel que fa a l'elaboració del Projecte Curricular com en tots els aspectes que es consideren necessaris per a assegurar la coherència dels criteris educatius al llarg de tota l'etapa.

d) Elaborar el Pla d'informació dirigit als pares/mares/tutors legals i als alumnes que s'incorporaran al nou sistema per tal d'exposar-los les seues característiques.

e) Coordinar les reunions dels professors que fan classe en els grups de Secundària Obligatoria.

f) Informar el Claustre de professors i la resta de la comunitat educativa sobre temes relatius a l'etapa i a la seua implantació anticipada quan ho sol·liciten.

g) Elaborar i organitzar el programa anual de les activitats complementàries i extraescolars per als alumnes d'Educació Secundària Obligatoria. Per a elaborar aquest programa es tindran en compte les propostes realitzades pels diferents seminaris o departaments, pels alumnes i pels pares/mares/tutors legals.

h) Col·laborar en la coordinació del Pla d'acció tutorial en aquesta etapa educativa.

3- Coordinador de cicle

En els instituts de Secundària que sols impartisquen el 2n cicle d'ESO hi haurà un coordinador de cicle en lloc d'un únic coordinador d'etapa.

4- El coordinador de cicle en cada cas farà les funcions a), b), d) i e) (esmentades en Deu 2), sempre que siga possible, en el seu propi centre i participarà/col·laborarà amb el coordinador de l'altre cicle les funcions c), f), g) i h) (esmentades en Deu 2).

*II. Avaluació, promoció i titulació**Onze*

Pel que fa a l'avaluació i promoció dels alumnes, i també a l'avaluació dels processos d'ensenyament i del Projecte curricular es farà el que disposa l'Ordre de 23 d'abril de 1993 (DOGV de 25 de maig) de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, sobre avaluació en l'Educació Secundària Obligatoria.

Dotze

1) Els alumnes que superen aquests ensenyaments obtindran, al final de l'etapa, el títol de Graduat en Educació Secundària.

2) Tots els alumnes que cursen ensenyaments d'ESO, disposaran del Llibre d'Escolaritat de l'Ensenyament Bàsic i dels documents oficials d'avaluació previstos en l'Ordre d'Educació Secundària Obligatoria de 23 d'abril de 1993. Per a omplir-los les secretaries dels centres s'atindran al que disposen l'Ordre esmentada i la Resolució de 28 de juliol de 1993, de la Direcció General de Centres Docents, per la qual es regula la sol·licitud i el registre dels llibres d'escolaritat de l'Ensenyament Bàsic (DOGV de 13 de setembre)

*Coordinador de Secundaria**Diez*

1- En todos los institutos de Educación Secundaria en que se imparta la etapa de Secundaria Obligatoria completa habrá un coordinador de etapa. Será designado por el director, a propuesta del jefe de estudios, entre los profesores que impartan clase en la etapa.

2- El coordinador de Secundaria Obligatoria desarrollará las funciones siguientes:

a) Formar parte de la Comisión de Coordinación Pedagógica del centro a que hace referencia el apartado Dos, I de esta resolución.

b) Participar en la elaboración y redacción del Proyecto curricular.

c) En los centros que, según la Orden de 25 de junio de 1991 (DOGV de 23 de agosto), forman núcleo con colegio o colegios de Primaria en los que se imparte el primer ciclo de Educación Secundaria Obligatoria, así como en los colegios de Educación Primaria que impartan el primer ciclo de Educación Secundaria Obligatoria, adscritos a los correspondientes institutos, establecer los cauces de coordinación necesarios, tanto en lo referente a la elaboración del Proyecto curricular como en todos aquellos aspectos que se consideren necesarios para asegurar la coherencia de los criterios educativos a lo largo de toda la etapa.

d) Elaborar el Plan de información dirigido a los padres/madres/tutores legales y a los alumnos que se van a incorporar al nuevo sistema a fin de exponerles sus características.

e) Coordinar las reuniones de los profesores que impartan clase en los grupos de Secundaria Obligatoria.

f) Informar al Claustro de profesores y al resto de la comunidad educativa sobre temas relativos a la etapa y a su implantación anticipada cuando lo soliciten.

g) Elaborar y organizar el programa anual de las actividades complementarias y extraescolares para los alumnos de Educación Secundaria Obligatoria. Para elaborar tal programa se tendrán en cuenta las propuestas realizadas por los diferentes seminarios o departamentos, por los alumnos y por los padres/madres/tutores legales.

h) Colaborar en la coordinación del Plan de acción tutorial en esta etapa educativa.

3- Coordinador de ciclo

En los institutos de Secundaria que sólo impartan el 2º ciclo de ESO habrá un coordinador de ciclo en vez de un único coordinador de etapa.

4- El coordinador de ciclo desarrollará las funciones a) b) d) y e) (citadas en Diez 2) en su propio centro y participará/colaborará, en la medida de lo posible, con el coordinador del otro ciclo en las funciones c) f) g) y h) (citadas en Diez 2)

*II. Evaluación, promoción y titulación**Once*

En lo referente a la evaluación y promoción de los alumnos, así como a la evaluación de los procesos de enseñanza y del Proyecto curricular se estará a lo dispuesto en la Orden de 23 de abril de 1993 (DOGV del 25 de mayo) de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, sobre evaluación en la Educación Secundaria Obligatoria.

Doce

1) Los alumnos que superen estas enseñanzas obtendrán, al final de la etapa, el título de Graduado en Educación Secundaria.

2) Todos los alumnos que cursen enseñanzas ESO, dispondrán del Libro de Escolaridad de la Enseñanza Básica y de los documentos oficiales de evaluación previstos en la Orden de Educación Secundaria Obligatoria de 23 de abril de 1993. Para su cumplimentación las secretarías de los centros se atenderán a lo dispuesto en la Orden mencionada y en la Resolución de 28 de julio de 1993, de la Dirección General de Centros Docentes, por la que se regula la solicitud y registro de los libros de escolaridad de la Enseñanza Básica (DOGV de 13 de septiembre)

3) Pel que fa als documents bàsics del procés d'avaluació dels alumnes que segueixen programes de diversificació curricular en el 2n cicle, es farà el que disposa la Resolució de 14 de febrer de 1995, de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa (DOGV de 30 de març).

Reclamació sobre qualificacions

Tretze

Es farà el que estableixen l'Ordre de 23 de gener de 1990 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula l'exercici del dret de reclamació de qualificacions estimades incorrectes en els nivells d'ensenyaments no universitaris (DOGV de 7 de febrer) i la Resolució de 23 de gener de 1990 de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, per la qual estableix el procediment i els terminis per a exercir l'esmentat dret (DOGV de 7 de febrer).

La direcció del centre farà públics els continguts mínims, els criteris d'avaluació i els sistemes de recuperació establits en les respectives programacions didàctiques, sense perjudici de la responsabilitat que té cada professor d'informar els seus alumnes sobre el contingut de la programació, els mínims exigibles i els criteris d'avaluació i qualificació.

III. Matèries optatives

Catorze

1. Es farà el que disposa l'Ordre de 9 de maig de 1995, per la qual es regulen les matèries optatives en l'ESO (DOGV de 5 de juliol)

2. Els alumnes no podran cursar la mateixa matèria optativa en més d'un curs d'ESO, llevat del que indica l'article quinze per a la Segona Llengua Estrangera i la Cultura Clàssica.

3. Els centres podran oferir la mateixa matèria optativa en tots els cursos per a facilitar que pugui ser estudiada pels alumnes que ho desitgen, incorporant-s'hi en qualsevol dels cursos.

Segon Idioma i Cultura Clàssica

Quinze

1. Entre l'oferta d'optatives que el centre proposa a l'alumnat, figuraran necessàriament, i en aplicació de l'article tres, a, de l'Ordre de 9 de maig de 1995, per la qual es regulen les matèries optatives en l'Educació Secundària Obligatoria, (DOGV de 5 de juliol), ensenyaments de segon idioma en els quatre cursos de l'etapa, i de Cultura Clàssica en els dos cursos del segon cicle.

2. No obstant això, els alumnes podran cursar aquestes optatives des del començament de l'etapa o cicle, o incorporar-s'hi en qualsevol dels cursos. En aquest supòsit, el professor de la matèria adoptarà les mesures educatives complementàries més idònies perquè els alumnes puguin aconseguir els objectius previstos.

IV. Ensenyaments de religió i activitats d'estudi alternatives

Setze

Pel que fa a aquests ensenyaments i a l'organització d'activitats d'estudi alternatives per als alumnes que no cursen aquesta àrea, es farà el que disposen el Reial Decret 2438/1994, de 16 de desembre i l'Ordre de 17 de juliol de 1997, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

V. Integració

Dèssset

Per als centres que ho sol·liciten seguirà aplicant-se el Pla experimental d'integració en instituts de Secundària Obligatoria, BUP i FP, regulat per l'Ordre de 15 de juliol de 1994 (DOGV de 14 de setembre)

3) Por lo que respecta a los documentos básicos del proceso de evaluación de los alumnos que realicen programas de diversificación curricular en el 2º ciclo, se estará a lo dispuesto en la Resolución de 14 de febrero de 1995, de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa (DOGV de 30 de marzo).

Reclamación sobre calificaciones

Trece

Se estará a lo establecido en la Orden de 23 de enero de 1990 de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, por la que se regula el ejercicio del derecho de reclamación de calificaciones estimadas incorrectas en los niveles de enseñanzas no universitarias (DOGV de 7 de febrero) y en la Resolución de 23 de enero de 1990 de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa, por la que se establece el procedimiento y los plazos para ejercer dicho derecho (DOGV de 7 de febrero).

La dirección del centro hará públicos los contenidos mínimos, los criterios de evaluación y los sistemas de recuperación establecidos en las respectivas programaciones didácticas, sin perjuicio de la responsabilidad que tiene cada profesor de informar a sus alumnos sobre el contenido de la programación, los mínimos exigibles y los criterios de evaluación y calificación.

III. Materias optativas

Catorce

1. Se estará a lo dispuesto en la Orden de 9 de mayo de 1995 por la que se regulan las materias optativas en la ESO (DOGV 5 de julio)

2. Los alumnos no podrán cursar la misma materia optativa en más de un curso de ESO, excepto lo indicado en el artículo quince para la Segunda Lengua Extranjera y la Cultura Clásica.

3. Los centros podrán ofertar la misma materia optativa en todos los cursos para facilitar que pueda ser estudiada por los alumnos que lo deseen, incorporándose a ella en cualquiera de los cursos.

Segundo Idioma y Cultura Clásica

Quince

1. Entre la oferta de optativas que el centro proponga al alumnado, figurarán necesariamente, y en aplicación del artículo tres, a, de la Orden de 9 de mayo de 1995, por la que se regulan las materias optativas en la Educación Secundaria Obligatoria, (DOGV de 5 de julio), enseñanzas de segundo idioma en los cuatro cursos de la etapa, y de Cultura Clásica en los dos cursos del segundo ciclo.

2. No obstante, los alumnos podrán cursar estas optativas desde el comienzo de la etapa o ciclo respectivamente, o incorporarse en cualquiera de los cursos. En este supuesto, el profesor de la materia adoptará las medidas educativas complementarias más idóneas para que los alumnos puedan alcanzar los objetivos previstos.

IV. Enseñanzas de religión y actividades de estudio alternativas

Dieciséis

Por lo que respecta a estas enseñanzas y a la organización de actividades de estudio alternativas para los alumnos que no cursen tal área, se estará a lo dispuesto en el Real Decreto 2438/1994, de 16 de diciembre, y en la Orden de 17 de julio de 1997, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia.

V. Integración

Diecisiete

Para los centros que lo soliciten seguirá aplicándose el Plan experimental de integración en institutos de Secundaria Obligatoria, BUP y FP, regulado por la Orden de 15 de julio de 1994 (DOGV de 14 de septiembre)

VI. Adaptacions curriculars

Díviut

1. Les adaptacions curriculars, previstes en l'article catorze del Decret 47/1992, de 30 de març, pel qual estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria en la Comunitat Valenciana, constitueixen una mesura específica d'atenció a la diversitat i el seu objectiu és respondre a les necessitats individuals d'un alumne determinat.

2. S'entén per adaptació curricular significativa la que, per a un determinat alumne o alumna, adequa els objectius educatius, elimina o inclou determinats continguts i modifica conseqüentment els criteris d'avaluació, i amplia les activitats educatives de determinades àrees curriculars.

3. Les adaptacions curriculars significatives tindran sempre com a referent el currículum ordinari i hauran d'anar precedides d'una avaluació psicopedagògica, realitzada pel Departament d'Orientació, o el Servei d'Orientació Educativa, Psicopedagògica i Professional que determine les necessitats educatives. En casos excepcionals, i per a alumnes amb necessitats educatives especials aquestes adaptacions poden arribar a implicar l'exempció de qualificació d'alguns dels ensenyaments del currículum oficial.

Dèneu

1. Alguns alumnes amb necessitats educatives especials permanents podran requerir exclusivament, o a més de les descrites en l'apartat anterior, adaptacions d'accés al currículum.

2. Aquestes adaptacions consistiran en la modificació o provisió dels recursos espacials, materials o de comunicació que facilitaran que aquests alumnes puguen desenvolupar el currículum ordinari o, si s'escau, el currículum adaptat.

L'int

1. Tal i com determina la disposició addicional segona, punt 2, de l'Ordre de 23 d'abril de 1993, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència sobre avaluació en Educació Secundària Obligatòria, les adaptacions curriculars significatives hauran de ser autoritzades per la direcció del centre, amb l'audiència prèvia als pares, mares o tutors legals de l'alumne.

2. L'exempció de qualificació prevista en l'apartat 18.3 haurà de ser autoritzada pel director territorial de Cultura i Educació, amb l'informe previ de la Inspecció Educativa

L'int-i-u

1. A partir dels criteris i les decisions previstes en el Projecte curricular, el procés general per a la realització de les adaptacions curriculars serà, a títol orientatiu, el següent:

a) El professor tutor, en col·laboració amb el conjunt de professors del grup a què pertany l'alumne, proposarà al Departament d'Orientació o al Servei d'Orientació Educativa, Psicopedagògica i Professional la realització d'una avaluació psicopedagògica de l'alumne per a determinar les seues necessitats educatives especials i, si s'escau, la proposta d'adaptació curricular.

b) El Departament d'Orientació, o el Servei d'Orientació Educativa, Psicopedagògica i Professional, després d'escoltar l'alumne i els seus pares/mares/tutors legals, realitzarà un informe que inclourà l'avaluació psicopedagògica de l'alumne, i indicarà la conveniència o no de la realització de l'adaptació curricular i les línies generals d'aquesta.

c) Els professors o mestres del grup realitzaran les adaptacions curriculars.

2. Les adaptacions curriculars comporten una presa de decisions en diferents aspectes de la proposta educativa de l'alumne. Aquestes decisions hauran de quedar reflectides en un document que figurarà en l'expedient personal de l'alumne i que constarà, almenys, dels següents elements:

- Dades de l'alumne i dels professionals implicats.
- Nivell de competència curricular en cada àrea respecte al seu grup de referència.
- Definició de les necessitats educatives de l'alumne.

VI. Adaptaciones curriculares

Dieciocho

1. Las adaptaciones curriculares, previstas en el artículo catorce del Decreto 47/1992, de 30 de marzo, por el que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana, constituyen una medida específica de atención a la diversidad y su objetivo es responder a las necesidades individuales de un alumno determinado.

2. Se entiende por adaptación curricular significativa la que, para un determinado alumno o alumna, adecua los objetivos educativos, elimina o incluye determinados contenidos y modifica consiguientemente los criterios de evaluación, y amplía las actividades educativas de determinadas áreas curriculares.

3. Las adaptaciones curriculares significativas tendrán siempre como referente el currículo ordinario y deberán ir precedidas de una evaluación psicopedagógica, realizada por el Departamento de Orientación, o el Servicio de Orientación Educativa, Psicopedagógica y Profesional que determine las necesidades educativas. En casos excepcionales, y para alumnos con necesidades educativas especiales, estas adaptaciones pueden llegar a implicar la exención de calificación de algunas de las enseñanzas del currículo oficial.

Diecinueve

1. Algunos alumnos con necesidades educativas especiales permanentes podrán requerir exclusivamente, o además de las descritas en el apartado anterior, adaptaciones de acceso al currículo.

2. Estas adaptaciones consistirán en la modificación o provisión de los recursos espaciales, materiales o de comunicación que van a facilitar que estos alumnos puedan desarrollar el currículo ordinario o, en su caso, el currículo adaptado.

Veinte

1. Tal y como se determina en la disposición adicional segunda, punto 2, de la Orden de 23 de abril de 1993, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia sobre evaluación en Educación Secundaria Obligatoria, las adaptaciones curriculares significativas deberán ser autorizadas por la dirección del centro, previa audiencia de los padres, madres o tutores legales del alumno.

2. La exención de calificación prevista en el apartado 18.3 deberá ser autorizada por el director territorial de Cultura y Educación, previo informe de la Inspección Educativa.

Veintiuno

1. A partir de los criterios y las decisiones contempladas en el Proyecto curricular, el proceso general para la realización de las adaptaciones curriculares será, a título orientativo, el siguiente:

a) El profesor tutor, en colaboración con el conjunto de profesores del grupo al que pertenece el alumno, propondrá al Departamento de Orientación o al Servicio de Orientación Educativa, Psicopedagógica y Profesional la realización de una evaluación psicopedagógica del alumno para determinar sus necesidades educativas especiales y, en su caso, la propuesta de adaptación curricular.

b) El Departamento de Orientación, o el Servicio de Orientación Educativa, Psicopedagógica y Profesional, oídos el alumno y sus padres/madres/tutores legals, realizará un informe que incluirá la evaluación psicopedagógica del alumno, e indicará la conveniencia o no de la realización de la adaptación curricular y las líneas generales de la misma.

c) Los profesores o maestros del grupo realizarán las adaptaciones curriculares.

2. Las adaptaciones curriculares suponen una toma de decisiones en diversos aspectos de la propuesta educativa del alumno. Estas decisiones deberán quedar reflejadas en un documento que figurará en el expediente personal del alumno y que constará, al menos, de los siguientes elementos:

- Datos del alumno y de los profesionales implicados.
- Nivel de competencia curricular en cada área respecto a su grupo de referencia.
- Definición de las necesidades educativas del alumno.

– Currículum adaptat, on s'inclouran detalladament, per cada una de les àrees on necessite adaptació, els objectius, continguts, recursos, organització necessària per al seu desenvolupament i professionals que es responsabilitzaran de portar-la a terme,

– Moments, formes i criteris d'avaluació que s'utilitzaran, i la planificació del seguiment de la pròpia adaptació.

VII. Diversificació

Vint-i-dos

En els centres degudament autoritzats els programes de diversificació curricular en el 2n cicle s'organitzaran d'acord amb l'Ordre de 22 d'abril de 1994 i les corresponents convocatòries anuals.

VIII. Programes de garantia social

Vint-i-tres

Es farà el que disposa la Resolució de 7 de maig de 1997, de les direccions generals d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística i de Centre Docents, per la qual estableix el pla experimental per al desplegament dels programes de garantia social regulats per l'Ordre de 22 de març de 1994, a centres públics d'Educació Secundària.

IX. Constitució de grups i confecció d'horaris

Criteris per a la constitució de grups

Vint-i-quatre

1) Sempre que siga possible, es confeccionaran els grups d'alumnes tenint en compte els criteris següents:

a) Els grups han de ser homogenis pel que fa al nombre, i s'exclourà en la seua composició tot criteri discriminatori.

b) Els alumnes amb necessitats educatives especials permanents seran repartits de forma homogènia, en els grups d'un mateix curs, procurant, alhora, la racionalització i la major efectivitat dels recursos de suport.

c) Els alumnes repetidors seran, també, repartits de forma homogènia.

Nombre d'alumnes per grup

Vint-i-cinc

1) a) Àrees troncales del currículum: 30 alumnes per grup.

En el cas dels centres que escolaritzen alumnes amb necessitats educatives especials permanents, el nombre màxim d'alumnes per aula serà de 25 en les unitats en què se'ls escolaritze. El nombre màxim d'alumnes amb necessitats educatives especials serà de dos per aula.

b) En les àrees troncales optatives de 4t curs d'Educació Secundària Obligatòria, el nombre mínim per a constituir grup serà de 10 alumnes.

2) Matèries optatives:

Informàtica, Teatre, Comunicació Audiovisual i Segona Llengua Estrangera: 20 alumnes per grup.

Tècniques de Laboratori i Iniciació Professional: 20 alumnes per grup.

Altres: 30 alumnes per grup.

El nombre mínim per a la constitució d'un grup serà de 15 alumnes.

No hi haurà mínim per a la constitució de grup en els casos següents:

– Segona Llengua Estrangera, en primer i segon cicle i Cultura Clàssica en el segon cicle, d'obligada oferta pel centre, sempre que pugui ser assumit pel professorat amb destinació definitiva en aquest.

– Qualsevol optativa impartida per professorat amb destinació definitiva en el centre dels seminaris de Dibuix i professors d'ITEM, o dels identificatius de cos amb els NRP A31 i A34 a extingir.

– Currículo adaptado, donde se incluirán detalladamente, por cada una de las áreas donde precise adaptación, los objetivos, contenidos, recursos, organización necesaria para su desarrollo y profesionales que se responsabilizarán de llevarla a cabo.

– Momentos, formas y criterios de evaluación que se utilizarán, así como la planificación del seguimiento de la propia adaptación.

VII. Diversificación

Vintidós

En los centros debidamente autorizados los programas de diversificación curricular en el 2º ciclo se organizarán de acuerdo con la Orden de 22 de abril de 1994 y las correspondientes convocatorias anuales.

VIII. Programas de garantía social

Vintitrés

Se estará a lo dispuesto en la Resolución de 7 de mayo de 1997, de las direcciones generales de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística y de Centros Docentes, por la que se establece el plan experimental para el desarrollo de los programas de garantía social regulados por la Orden de 22 de marzo de 1994, en los centros públicos de Educación Secundaria.

IX. Constitución de grupos y confección de horarios

Criterios para la constitución de grupos

Vinticuatro

1) Se confeccionarán los grupos de alumnos teniendo en cuenta los siguientes criterios:

a) Los grupos deben ser homogéneos en cuanto al número, y se excluirá en su composición todo criterio discriminatorio.

b) Los alumnos con necesidades educativas especiales permanentes serán repartidos de forma homogénea, en los grupos de un mismo curso, procurando, a su vez, la racionalización y mayor efectividad de los recursos de apoyo.

c) Los alumnos repetidores serán, también, repartidos de forma homogénea.

Número de alumnos por grupo

Vinticinco

1) a) Áreas troncales del currículo: 30 alumnos por grupo.

En el caso de los centros que escolaricen alumnos con necesidades educativas especiales permanentes, el número máximo de alumnos por aula será de 25 en aquellas unidades en que se les escolarice. El número máximo de alumnos con necesidades educativas especiales será de dos por aula.

b) En las áreas troncales optativas de 4º curso de Educación Secundaria Obligatoria, el número mínimo para constituir grupo será de 10 alumnos.

2) Materias optativas:

Informática, Teatro, Comunicación Audiovisual y Segunda Lengua Extranjera: 20 alumnos por grupo.

Técnicas de Laboratorio e Iniciación Profesional: 20 alumnos por grupo.

Otras: 30 alumnos por grupo.

El número mínimo para la constitución de un grupo será de 15 alumnos.

No habrá mínimo para la constitución de grupo en los casos siguientes:

– Segunda Lengua Extranjera, en primer y segundo ciclo y Cultura Clásica en el segundo ciclo, de obligada oferta por el centro, siempre que pueda ser asumido por el profesorado con destino definitivo en éste.

– Cualquier optativa impartida por profesorado con destino definitivo en el centro de los seminarios de Dibujo y profesores de ITEM, o de los identificativos de cuerpo en los NRP A31 y A34 a extinguir.

*Hores lectives de l'alumnat**Vint-i-sis*

1. L'horari setmanal per a cada un dels cursos del primer cicle d'Educació Secundària Obligatoria serà de 30 hores lectives, i de 32 per a cada un dels cursos del 2n cicle. Es compona d'hores pròpies del currículum i tutoria. A més, sempre que ho permeta la disponibilitat horària del professorat, podran preveure's 1 hora de reforç i atenció a alumnes amb necessitats especials en els instituts acollits al Pla experimental d'integració i/o actualització de valencià per alumnes exempts.

2. La distribució de l'horari setmanal per a cada curs d'Educació Secundària Obligatoria s'ajustarà al que disposa l'annex únic d'aquesta resolució (model A).

3. Per als alumnes amb necessitats educatives especials, la distribució horària podrà ajustar-se a la proposta d'adaptació curricular individualitzada.

*Traslats de matrícula**Vint-i-set*

Els trasllats d'expedient ordinaris, o de matrícula viva, seran competència dels directors dels centres públics i els tramitaran sempre que es complisca la circumstància de trasllat de domicili dels pares/mares/tutors legals de l'alumne a una altra localitat o districte.

*X. Projecte educatiu**Vint-i-vuit*

2. Els instituts d'Educació Secundària elaboraran el Projecte educatiu a partir de l'anàlisi prèvia de les necessitats específiques de l'alumnat i del context escolar, socioeconòmic, cultural i sociolingüístic de l'institut. Aquest inclourà:

- a) Els fins i les intencions educatives, d'acord amb la identitat del centre i la consecució dels fins que estableixen la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.
- b) El Pla de normalització lingüística.
- c) El Disseny particular del programa o dels programes d'educació bilingüe que aplique el centre.
- d) Els criteris bàsics que han d'orientar:
  - L'organització de l'institut.
  - La participació dels diversos estaments de la comunitat escolar.
  - El pla d'actuació per a l'atenció a la diversitat.
  - Les decisions sobre la coordinació amb els serveis del municipi i les relacions previstes amb institucions públiques i privades, per a la millor consecució dels fins establits.
- e) El Reglament de règim interior de l'institut, amb les normes bàsiques de convivència.

Vint-i-nou

Per tal de donar continuïtat als programes d'educació bilingüe que l'alumnat haja pogut seguir al llarg de l'Educació Primària, en l'Educació Secundària els centres s'atindran als següents criteris:

1. Centres situats en poblacions de predomini lingüístic valencià (article 35 de la Llei 4/1983, d'Ús i Ensenyament del Valencià).

Aplicaran el Programa d'incorporació progressiva i, si s'escau, el Programa d'ensenyament en valencià, que es defineixen en els apartats trenta-u i trenta-dos d'aquesta resolució, en funció de la disponibilitat de professorat.

2. Centres situats en poblacions de predomini lingüístic castellà (article 36 de la Llei 4/1983).

Aquests centres podran elaborar un Pla de normalització lingüística amb la finalitat d'establir les condicions mínimes de sensibilització, tant del propi centre com de l'entorn sociocultural,

*Horas lectivas del alumnado**Veintiséis*

1. El horario semanal para cada uno de los cursos del primer ciclo de Educación Secundaria Obligatoria será de 30 horas lectivas, y de 32 para cada uno de los cursos del 2º ciclo. Se compone de horas propias del currículo y tutoría. Además, siempre que lo permita la disponibilidad horaria del profesorado, podrá contemplarse 1 hora de refuerzo y atención a alumnos con necesidades educativas especiales en los institutos acogidos al Plan experimental de integración y/o actualización de valenciano para alumnos exentos.

2. La distribución del horario semanal para cada curso de Educación Secundaria Obligatoria se ajustará a lo dispuesto en el anexo único de esta resolución (modelo A).

3. Para los alumnos con necesidades educativas especiales, la distribución horaria podrá ajustarse a la propuesta de adaptación curricular individualizada.

*Traslados de matrícula**Veintisiete*

Los traslados de expediente ordinaris, o de matrícula viva, serán competencia de los directores de los centros públicos y procederán a su tramitación siempre que se cumpla la circunstancia de traslado de domicilio de los padres/madres/tutores legales del alumno a otra localitat o distrito.

*X. Proyecto educativo**Veintiocho*

Los institutos de Educación Secundaria elaborarán el Proyecto educativo a partir del análisis previo de las necesidades específicas del alumnado y del contexto escolar, socioeconómico, cultural y sociolingüístico del instituto. Éste incluirá:

- a) Los fines y las intenciones educativas, de acuerdo con la identidad del centro y la consecución de los fines que establecen la Ley Orgánica de Ordenación General del Sistema Educativo y la Ley de Uso y Enseñanza del Valenciano.
- b) El Plan de normalización lingüística.
- c) El Diseño particular del programa o de los programas de educación bilingüe que aplique el centro.
- d) Los criterios básicos que han de orientar:
  - La organización del instituto.
  - La participación de los diversos estamentos de la comunidad escolar.
  - El plan de actuación para la atención a la diversidad.
  - Las decisiones sobre la coordinación con los servicios del municipio y las relaciones previstas con instituciones públicas y privadas, para la mejor consecución de los fines establecidos.
- e) El Reglamento de régimen interior del instituto, con las normas básicas de convivencia.

Veintinueve

A fin de dar continuidad a los programas de educación bilingüe que el alumnado haya podido seguir a lo largo de la Educación Primaria, en la Educación Secundaria los centros se atenderán a los siguientes criterios:

1. Centros ubicados en poblaciones de predominio lingüístico valenciano (artículo 35 de la Ley 4/1983, de Uso y Enseñanza del Valenciano).

Aplicarán el Programa de incorporación progresiva y, en su caso, el Programa de enseñanza en valenciano, que se definen en los apartados treinta y uno y treinta y dos de esta resolución, en función de la disponibilidad de profesorado.

2. Centros ubicados en poblaciones de predominio lingüístico castellano (artículo 36 de la Ley 4/1983).

Estos centros podrán elaborar un Plan de normalización lingüística con la finalidad de establecer las condiciones mínimas de sensibilización, tanto del propio centro como del entorno socio-cultu-

perquè pugui fer-se efectiu el manament de l'article 19.2 de la Llei 4/1983, d'Ús i Ensenyament del Valencià. A més, els centres que desitgen aplicar un programa d'educació bilingüe hauran de comptar amb la voluntat manifestada prèviament dels pares o tutors i amb les possibilitats organitzatives del centre.

Trenta

El Programa d'ensenyament en valencià continua de forma coherent el Programa d'ensenyament en valencià o el Programa d'immersió lingüística de l'Educació Primària. En aquest programa la major part de les àrees no lingüístiques tenen el valencià com a llengua vehicular d'aprenentatge.

Trenta-u

1. El Programa d'incorporació progressiva garantirà la continuïtat del Programa d'incorporació progressiva aplicat en l'Educació Primària. Aquest programa comporta l'ús del valencià com llengua vehicular en una part de les àrees no lingüístiques, d'acord amb les especificacions del Disseny particular del programa d'educació bilingüe. Aquest disseny tractarà de garantir, almenys, l'ús del valencià com a llengua d'aprenentatge en dues àrees no lingüístiques en cada un dels grups.

2. El Programa d'incorporació progressiva afectarà tot l'alumnat del centre, llevat dels que hagen sol·licitat formar part d'un grup en què s'aplique el Programa d'ensenyament en valencià.

3. Si els pares/mares/tutors legals desitgen que l'alumne reba un tractament lingüístic diferent al previst pel centre, ho manifestaran en un termini de quinze dies, a partir de l'inici de les classes. Aquesta sol·licitud es farà individualment i per escrit a la direcció del centre perquè aquesta, segons les possibilitats organitzatives, adopte les mesures oportunes.

Trenta-dos

1. El Pla de normalització lingüística inclourà els següents apartats:

- a) Objectius.
- b) Actuacions en cada un dels àmbits d'intervenció: en l'administració, en l'acadèmic o de gestió pedagògica, interacció didàctica i interrelació amb l'entorn.
- c) La temporalització.
- d) Criteris d'avaluació del pla.

Per a l'elaboració i seguiment del pla, els centres podran disposar de les orientacions i el suport tècnic de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística.

2. Els centres d'Educació Primària que incorporen el primer cicle d'ESO inclouran dins del Pla de normalització lingüística del centre els aspectes relacionats amb el primer cicle d'ESO.

Trenta-tres

Els expedients per a l'autorització del Programa d'ensenyament en valencià podran ser iniciats per part del centre. A més, la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per a garantir la continuïtat dels programes en el pas de l'Educació Primària a l'Educació Secundària podrà determinar en quins centres s'aplicarà el Programa d'ensenyament en valencià. Quan la proposta d'aplicació del Programa d'ensenyament en valencià la iniciï la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència serà notificada al Consell Escolar del centre abans del començament del període d'admissió de l'alumnat.

Els centres de Secundària que desitgen aplicar el Programa d'ensenyament en valencià ho sol·licitaran a la direcció territorial corresponent perquè, quan ja tinga l'informe de la Inspecció Educativa, siga tramesa la sol·licitud a la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística per a la seua autorització. La sol·licitud haurà d'anar acompanyada del certificat de l'acta de la sessió del Consell Escolar en què s'haja aprovat, d'una anàlisi de la situació sociolingüística del context i de la previsió sobre la

ral, para que pueda hacerse efectivo el mandato del artículo 19.2 de la Ley 4/1983, de Uso y Enseñanza del Valenciano. Además, aquellos centros que deseen aplicar un programa de educación bilingüe habrán de contar con la voluntad previamente manifestada de los padres/madres/tutores legales y con las posibilidades organizativas del centro.

Trenta

El Programa de enseñanza en valenciano continúa de forma coherente el Programa de enseñanza en valenciano o el Programa de inmersión lingüística de la Educación Primaria. En este programa la mayor parte de las áreas no lingüísticas tienen el valenciano como lengua vehicular de aprendizaje.

Trenta y uno

1. El Programa de incorporación progresiva garantizará la continuidad del Programa de incorporación progresiva aplicado en la Educación Primaria. Este programa supone el uso del valenciano como lengua vehicular en una parte de las áreas no lingüísticas, de acuerdo con las especificaciones del Diseño particular del programa de educación bilingüe. Este diseño tratará de garantizar, al menos, el uso del valenciano como lengua de aprendizaje en dos áreas no lingüísticas en cada uno de los grupos.

2. El Programa de incorporación progresiva afectará a todo el alumnado del centro, excepto a los que hayan solicitado formar parte de un grupo en el que se aplique el Programa de enseñanza en valenciano.

3. Si los padres/madres/tutores legales desean que el alumno reciba un tratamiento lingüístico distinto al previsto por el centro, lo manifestarán en un plazo de quince días, a partir del inicio de las clases. Esta solicitud se hará individualmente y por escrito a la dirección del centro para que ésta, según las posibilidades organizativas, adopte las medidas oportunas.

Trenta y dos

1. El Plan de normalización lingüística incluirá los siguientes apartados:

- a) Objetivos.
- b) Actuaciones en cada uno de los ámbitos de intervención: en la administración, en lo académico o de gestión pedagógica, interacción didáctica e interrelación con el entorno.
- c) La temporalización.
- d) Criterios de evaluación del plan.

Para la elaboración y seguimiento del plan, los centros podrán disponer de las orientaciones y el soporte técnico de la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística.

2. Los centros de Educación Primaria que incorporen el primer ciclo de ESO incluirán dentro del Plan de normalización lingüística del centro los aspectos relacionados con el primer ciclo de ESO.

Trenta y tres

Los expedientes para la autorización del Programa de enseñanza en valenciano podrán iniciarse por parte del centro. Además, la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, para garantizar la continuidad de los programas en el pase de la Educación Primaria a la Educación Secundaria podrá determinar en qué centros se aplicará el programa de enseñanza en valenciano. Cuando la propuesta de aplicación del Programa de enseñanza en valenciano la iniciï la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia serà notificada al Consejo Escolar del centro antes del comienzo del período de admisión del alumnado.

Los centros de Secundaria que deseen aplicar el Programa de enseñanza en valenciano lo solicitarán a la dirección territorial correspondiente para que, una vez informada por la Inspección Educativa, sea remitida la solicitud a la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística para su autorización. La solicitud deberá ir acompañada de la certificación del acta de la sesión del Consejo Escolar en la que se haya aprobado, de un análisis de la situación sociolingüística del contexto y de la

distribució del professorat d'acord amb els diferents nivells de formació lingüísticotècnica i la seua competència comunicativa.

Quan aquests tràmits d'aprovació del Programa d'ensenyament en valencià siguen per iniciativa dels centres es realitzaran en el curs acadèmic anterior al del seu inici.

Trenta-quatre

1. La Comissió de Coordinació Pedagògica de cada centre concretarà el Disseny particular del programa o dels programes d'educació bilingüe prèviament a l'elaboració del Projecte curricular i a partir de l'anàlisi del context. Per a la seua elaboració seguiran la mateixa planificació de treball que per a l'elaboració del Projecte curricular. La direcció del centre trametrà aquest disseny a la direcció territorial corresponent.

2. En els nuclis autoritzats que tinguen separats el 1r i el 2n cicle en diferents centres elaboraran el Disseny particular del programa o dels programes d'educació bilingüe coordinadament.

Trenta-cinc

1. El disseny particular del programa o dels programes d'educació bilingüe és la concreció i contextualització d'aquests en la realitat particular de cada centre i, al mateix temps, constitueix el conjunt de decisions prèvies per a l'elaboració dels documents d'organització i gestió educativa: el Projecte curricular, el Pla de normalització lingüística i la resta de decisions organitzatives. El conjunt de decisions que conformen el Disseny particular del programa haurà d'incorporar-se als documents de gestió i d'organització corresponents.

2. El contingut del Disseny particular del programa o dels programes d'educació bilingüe inclourà:

a. Els objectius generals del currículum prescriptiu de l'Educació Secundària Obligatoria contextualitzats i atenent a la realitat educativa del centre i les exigències del programa.

b. El tractament metodològic de les diferents llengües.

c. La previsió d'actuacions amb l'alumnat de nova incorporació al sistema educatiu valencià i que necessita una atenció específica per a suplir la baixa competència d'aquests en alguna de les llengües oficials.

d. La proporció d'ús vehicular de les dues llengües oficials en els diferents cursos i grups.

e. La previsió del centre sobre la distribució del professorat d'acord amb els diferents nivells de formació lingüísticotècnica i la seua competència en valencià.

f. La indicació de les necessitats específiques que l'aplicació dels programes d'educació bilingüe puga ocasionar, si són de la seua competència, al pla d'actuació de l'Assessoria didàctica del valencià.

3. Per tal de garantir el correcte funcionament dels programes d'educació bilingüe, els caps d'estudis a l'hora de distribuir els grups que tinguen assignatures en valencià tindran en compte la capacitat lingüísticotècnica en valencià i/o l'experiència docent prèvia en valencià del professorat del centre.

XI. Projecte curricular

Trenta-sis

1. Els centres impartiran ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria, d'acord amb el currículum oficial establert pel Decret 47/1992, de 30 de març (DOGV de 6 d'abril), i iniciaran, en el curs acadèmic en què implanten els nous ensenyaments, l'elaboració del Projecte curricular a fi de concretar i completar el currículum que aquest Decret estableix, en el marc dels programes d'educació bilingüe i del Disseny particular elaborat pel centre.

2. Els centres que participen en el Programa d'integració tindran en compte les característiques dels alumnes amb necessitats educatives especials, durant l'elaboració del Projecte curricular i incorporaran les modificacions oportunes en relació amb els objec-

previsió sobre la distribució del professorat de acuerdo con los diferentes niveles de formación lingüístico-técnica y su competencia comunicativa.

Quando estos trámites de aprobación del Programa de enseñanza en valenciano sean por iniciativa de los centros se realizarán en el curso académico anterior al de su inicio.

Treinta y cuatro

1. La Comisión de Coordinación Pedagógica de cada centro concretará el diseño particular del programa o de los programas de educación bilingüe previo a la elaboración del Proyecto curricular y a partir del análisis del contexto. Para la elaboración de éste seguirán la misma planificación de trabajo que para la elaboración del Proyecto curricular. La dirección del centro remitirá este diseño a la dirección territorial correspondiente.

2. En los núcleos autorizados que tengan separados el 1º y el 2º ciclo en distintos centros elaborarán el diseño particular del programa o de los programas de educación bilingüe coordinadamente.

Treinta y cinco

1. El Diseño particular del programa o de los programas de educación bilingüe es la concreción y contextualización de éstos a la realidad particular de cada centro y, al mismo tiempo, constituye el conjunto de decisiones previas para la elaboración de los documentos de organización y gestión educativa: el Proyecto curricular, el Plan de normalización lingüística y el resto de decisiones organizativas. El conjunto de decisiones que conforman el diseño particular del programa deberá incorporarse a los documentos de gestión y de organización correspondientes.

2. El contenido del Diseño particular del programa o de los programas de educación bilingüe incluirá:

a. Los objetivos generales del currículo prescriptivo de la Educación Secundaria Obligatoria contextualizados y atendiendo a la realidad educativa del centro y las exigencias del programa.

b. El tratamiento metodológico de las diferentes lenguas.

c. La previsión de actuaciones con el alumnado de nueva incorporación al sistema educativo valenciano y que necesita una atención específica para suplir la baja competencia de éstos en alguna de las lenguas oficiales.

d. La proporción de uso vehicular de las dos lenguas oficiales en los diferentes cursos y grupos.

e. La previsión del centro sobre la distribución del profesorado de acuerdo con los diferentes niveles de formación lingüístico-técnica y su competencia en valenciano.

f. La indicación de las necesidades específicas que la aplicación de los programas de educación bilingüe pueda ocasionar, si son de su competencia, al plan de actuación de la asesoría didáctica del valenciano.

3. A fin de garantizar el correcto funcionamiento de los programas de educación bilingüe, los jefes de estudios a la hora de distribuir los grupos que tengan asignaturas en valenciano tendrán en cuenta la capacitación lingüístico-técnica en valenciano y/o la experiencia docente previa en valenciano del profesorado del centro.

XI. Proyecto Curricular

Treinta y seis

1. Los centros impartirán enseñanzas de Educación Secundaria Obligatoria de acuerdo con el currículo oficial establecido por el Decreto 47/1992, de 30 de marzo (DOGV de 6 de abril), e iniciarán, en el curso académico en el que implanten las nuevas enseñanzas, la elaboración del Proyecto curricular a fin de concretar y completar el currículo que dicho Decreto establece, en el marco de los programas de educación bilingüe y el Diseño particular elaborado por el centro.

2. Los centros que participan en el Programa de integración tendrán en cuenta las características de los alumnos con necesidades educativas especiales durante la elaboración del Proyecto curricular e incorporarán las decisiones oportunas en relación a los obje-

tius, continguts, avaluació, metodologia i organització per a atendre les seues necessitats específiques.

3. Els centres que desenvolupen programes de diversificació curricular incorporaran el Programa base de diversificació elaborat al Projecte curricular de l'etapa com una de les mesures d'atenció a la diversitat, una volta aprovat per la Comissió de Coordinació Pedagògica, d'acord amb allò que estableix l'apartat set de l'Ordre de 22 d'abril de 1994 (DOGV del dia 25 de maig).

4. El Projecte curricular es desenvoluparà per al conjunt dels diversos cicles i cursos de l'Educació Secundària Obligatòria que impartisca el centre.

5. Els nuclis autoritzats que tinguen separats el 1r i el 2n cicle en diferents centres hauran d'elaborar el Projecte Curricular coordinadament.

Trenta-set

1. El Projecte curricular inclourà:

a. Les decisions i directrius generals següents:

- L'adequació dels objectius generals de l'Educació Secundària Obligatòria al context socioeconòmic, cultural i sociolingüístic del centre i a les característiques dels alumnes.

- Decisions curriculars del Disseny particular dels programes d'educació bilingüe.

- Criteris metodològics de caràcter general i d'organització espaciotemporal.

- Decisions sobre el procés d'avaluació, que comprendran procediments generals per a avaluar la progressió dels alumnes en l'aprenentatge i els criteris de promoció.

- Orientacions generals per a incorporar, a través de les diferents àrees i matèries, l'educació per a la pau, l'educació moral i cívica, la igualtat d'oportunitats entre els sexes, l'educació ambiental, l'educació sexual, l'educació per a la salut, l'educació del consumidor i l'educació vial.

- Criteris per a la planificació de l'oferta de matèries optatives que realitza el centre.

- Criteris i procediments previstos per a organitzar el tractament de la diversitat en el marc del currículum ordinari, i per a realitzar les adaptacions curriculars significatives per als alumnes amb necessitats educatives especials i els programes de diversificació curricular que el centre establisca.

- Criteris per a avaluar, i si s'escau revisar, els processos d'ensenyament i la pràctica docent dels professors.

- Criteris i orientacions per a l'actualització de la metodologia didàctica.

b. El Pla d'orientació educativa, psicopedagògica i professional i el Pla d'acció tutorial.

c. Les programacions dels departaments o seminaris didàctics que inclouran:

- L'adequació dels objectius generals i dels criteris d'avaluació de l'àrea o matèria al cicle o curs.

- La distribució per cursos dels continguts curriculars.

- La metodologia que s'aplicarà.

- Els procediments i instruments previstos per a avaluar l'aprenentatge dels alumnes i seguir la seua progressió, així com els criteris de qualificació que se seguiran, amb especial referència als mínims exigibles.

- Els materials i recursos didàctics que s'utilitzaran inclosos els materials curriculars per a ús dels alumnes.

- La concreció del tractament dels temes transversals en la programació.

- Les activitats complementàries i extraescolars que es pretenen realitzar des del seminari o departament.

- Els criteris per a l'elaboració de les adaptacions curriculars per als alumnes que les necessiten.

2. Cada seminari o departament elaborarà la programació didàctica dels ensenyaments que té encomanades, seguint les directrius generals establides per la Comissió de Coordinació Pedagògica.

3. Els professors programaran la seua activitat docent d'acord amb el currículum oficial establert en el Decret 47/1992, de 30 de

tius, contenidos, evaluación, metodología y organización para atender sus necesidades específicas.

3. Los centros que desarrollen programas de diversificación curricular incorporarán el Programa base de diversificación elaborado al Proyecto curricular de la etapa como una de las medidas de atención a la diversidad, una vez aprobado por la Comisión de Coordinación Pedagógica, de acuerdo con lo establecido en el apartado siete de la Orden de 22 de abril de 1994 (DOGV del día 25 de mayo).

4. El Proyecto curricular se desarrollará para el conjunto de los distintos ciclos y cursos de la Educación Secundaria Obligatoria que imparta el centro.

5. Los núcleos autorizados que tengan separados el 1º y el 2º ciclo en distintos centros deberán elaborar el Proyecto curricular coordinadamente.

Treinta y siete

1. El Proyecto curricular incluirá:

a. Las decisiones y directrices generales siguientes:

- La adecuación de los objetivos generales de la Educación Secundaria Obligatoria al contexto socioeconómico, cultural y sociolingüístico del centro y a las características de los alumnos.

- Decisiones curriculares del Diseño particular de los programas de educación bilingüe.

- Criterios metodológicos de carácter general y de organización espacio-temporal.

- Decisiones sobre el proceso de evaluación, que comprenderán procedimientos generales para evaluar la progresión de los alumnos en el aprendizaje y los criterios de promoción.

- Orientaciones generales para incorporar, a través de las distintas áreas y materias, la educación para la paz, la educación moral y cívica, la igualdad de oportunidades entre los sexos, la educación ambiental, la educación sexual, la educación para la salud, la educación del consumidor y la educación vial.

- Criterios para la planificación de la oferta de materias optativas que realiza el centro.

- Criterios y procedimientos previstos para organizar el tratamiento de la diversidad en el marco del currículo ordinario, así como para realizar las adaptaciones curriculares significativas para los alumnos con necesidades educativas especiales y los programas de diversificación curricular que el centro establezca.

- Criterios para evaluar, y en su caso revisar, los procesos de enseñanza y la práctica docente de los profesores.

- Criterios y orientaciones para la actualización de la metodología didáctica.

b. El Plan de orientación educativa, psicopedagógica y profesional y el Plan de acción tutorial.

c. Las programaciones de los departamentos o seminarios didácticos que incluirán:

- La adecuación de los objetivos generales y de los criterios de evaluación del área o materia al ciclo o curso.

- La distribución por cursos de los contenidos curriculares.

- La metodología que se aplicará.

- Los procedimientos e instrumentos previstos para evaluar el aprendizaje de los alumnos y seguir su progresión, así como los criterios de calificación que se van a seguir, con especial referencia a los mínimos exigibles.

- Los materiales y recursos didácticos que se vayan a utilizar incluidos los materiales curriculares para uso de los alumnos.

- La concreción del tratamiento de los temas transversales en la programación.

- Las actividades complementarias y extraescolares que se pretenden realizar desde el seminario o departamento.

- Los criterios para la elaboración de las adaptaciones curriculares para los alumnos que las precisen.

2. Cada seminario o departamento elaborará la programación didáctica de las enseñanzas que tiene encomendadas, siguiendo las directrices generales establecidas por la Comisión de Coordinación Pedagógica.

3. Los profesores programarán su actividad docente de acuerdo con el currículo oficial establecido en el Decreto 47/1992, de 30 de

març, i en consonància amb el respectiu Projecte curricular i les programacions didàctiques dels seminaris o departaments a què pertanyen.

4. El Projecte curricular ha de ser un instrument que permeta la planificació de l'acció educativa i la reflexió sobre la pràctica docent. Per això, requereix una elaboració de caràcter permanent que serà diferent segons les condicions i característiques de cada centre.

En aquest sentit els centres elaboraran:

a. La planificació del treball que faran per a l'elaboració del Projecte curricular al llarg de la implantació de l'Educació Secundària Obligatoria. En la dita planificació s'indicarà l'organització que adoptarà l'equip educatiu per a realitzar aquesta tasca.

La planificació s'enviarà al director territorial de Cultura i Educació corresponent abans del 30 de novembre del primer any d'implantació.

b. El llibre d'actes de les sessions de treball per a l'elaboració del Projecte curricular en què quedaran reflectits els acords, les conclusions i els procediments usats per a assegurar la seua coherència. El dit llibre quedarà en la secretaria del centre.

c. El Projecte curricular, reflex dels dits acords i en el grau d'elaboració en què es trobe, serà remès al director territorial de Cultura i Educació respectiu abans del 10 de juliol del primer any d'implantació de l'Educació Secundària Obligatoria.

5. Al llarg del segon any d'implantació de l'Educació Secundària Obligatoria, els centres aniran completant l'elaboració del Projecte curricular.

6. Transcorreguts dos cursos acadèmics des de l'inici de la implantació anticipada de l'Educació Secundària Obligatoria, el Projecte curricular, en el grau d'elaboració en què es trobe, serà aprovat pel Claustre de professors en el mes de setembre i s'integrarà en l'apartat corresponent de la Programació General Anual del centre.

Trenta-vuit

Atès el caràcter processal de l'elaboració del Projecte curricular, els centres l'aniran completant i revisant anualment. Les modificacions que es realitzen en la seqüenciació de continguts i de criteris d'avaluació han de garantir que en finalitzar l'etapa o el segon cicle els alumnes hagen treballat tots els continguts establerts en el Decret 47/1992, de 30 de març.

Trenta-nou

1. La Inspecció Educativa impulsarà, orientarà i supervisarà el procés d'elaboració del Projecte curricular, i podrà formular tots els suggeriments que estime oportuns.

2. Per a la valoració del Projecte curricular es prendrà com a punt de partida la situació inicial i les característiques específiques de cada centre, de forma que es realitze una avaluació qualitativa que atenga fonamentalment al procés més que al grau final d'elaboració.

Quaranta

Els centres de professors donaran suport als centres tant pel que fa als aspectes generals del procés d'elaboració dels projectes curriculars, com als aspectes didàctics dels diferents cicles i àrees.

Quaranta-un

1. En els nuclis autoritzats per a impartir l'etapa d'ESO, per l'Ordre de 25 de juny de 1991 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència (DOGV de 23 d'agost) així com en els col·legis d'Educació Primària que impartisquen el primer cicle d'Educació Secundària Obligatoria adscrits als corresponents instituts, o que s'autoritzen en el futur, per a assegurar una adequada coordinació dels dos cicles, els caps de seminari o departament, realitzaran una reunió mensual a la qual assistiran els mestres o coordinadors de l'àrea corresponent dels col·legis de primària integrats en el nucli i els professors d'Educació Secundària.

marzo, y en consonancia con el respectivo Proyecto curricular y las programaciones didácticas de los seminarios o departamentos a los que pertenezcan.

4. El Proyecto curricular debe ser un instrumento que permita la planificación de la acción educativa y la reflexión sobre la propia práctica docente. Por ello, requiere una elaboración de carácter permanente que será distinta según las condiciones y características de cada centro.

En este sentido los centros elaborarán:

a. La planificación del trabajo que van a desarrollar para la elaboración del Proyecto curricular a lo largo de la implantación de la Educación Secundaria Obligatoria. En dicha planificación se indicará la organización que adoptará el equipo educativo para realizar esta tarea.

Esta planificación se enviará al director territorial de Educación correspondiente antes del 30 de noviembre del primer año de implantación.

b. El libro de actas de las sesiones de trabajo para la elaboración del Proyecto curricular en el que quedarán reflejados los acuerdos, conclusiones y procedimientos empleados para asegurar su coherencia. Dicho libro quedará en la secretaria del centro.

c. El Proyecto curricular, reflejo de dichos acuerdos y en el grado de elaboración en el que se encuentre, será remitido al director territorial de Educación respectivo antes del 10 de julio del primer año de implantación de la Educación Secundaria Obligatoria.

5. A lo largo del segundo año de implantación de la Educación Secundaria Obligatoria, los centros irán completando la elaboración del Proyecto curricular.

6. Transcurridos dos cursos académicos desde el inicio de la implantación anticipada de la Educación Secundaria Obligatoria, el Proyecto curricular, en el grado de elaboración en que se encuentre, será aprobado por el Claustro de profesores en el mes de septiembre y se integrará en el apartado correspondiente de la Programación General Anual del centro.

Trenta y ocho

Dado el carácter procesal de la elaboración del Proyecto curricular, los centros lo irán completando y revisando anualmente. Las modificaciones que se realicen en la secuenciación de contenidos y de criterios de evaluación deben garantizar que al finalizar la etapa o el segundo ciclo los alumnos hayan trabajado todos los contenidos establecidos en el Decreto 47/1992 de 30 de marzo.

Trenta y nueve

1. La Inspección Educativa impulsará, orientará y supervisarà el proceso de elaboración del Proyecto curricular, pudiendo formular cuantas sugerencias estime oportunas.

2. Para la valoración del Proyecto curricular se tomará como punto de partida la situación inicial y las características específicas de cada centro, de modo que se realice una evaluación cualitativa que atienda fundamentalmente al proceso más que al grado final de elaboración.

Cuarenta

Los Centros de Profesores apoyarán a los centros tanto en lo que concierne a los aspectos generales del proceso de elaboración de los proyectos curriculares, como a los aspectos didácticos de los diferentes ciclos y áreas.

Cuarenta y uno

1. En los núcleos autorizados para impartir la etapa de ESO, por la Orden de 25 de junio de 1991 de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia (DOGV de 23 de agosto), así como en los colegios de Educación Primaria que impartan el primer ciclo de Educación Secundaria Obligatoria adscritos a los correspondientes institutos, o que se autoricen en el futuro, para asegurar una adecuada coordinación de los dos ciclos, los jefes de seminario o departamento, realizarán una reunión mensual a la que asistirán los maestros o coordinadores del área correspondiente de los colegios de Primaria integrados en el núcleo y los profesores de Educación Secundaria.

2. Els seminaris o departaments d'aquests centres obriran un llibre d'actes específic en què es consignaran els temes tractats i les decisions adoptades en cada reunió, data de la reunió i assistents. Cada acta anirà signada pel cap del seminari o departament.

3. El llibre d'actes a què es refereix el punt anterior restarà sota la custòdia del cap de seminari o departament, a disposició de tots els mestres i professors de l'etapa, de l'equip directiu i de la Inspecció Educativa.

4. Els directors dels centres implicats velaran per l'estricta compliment del que disposa aquest apartat.

XII. Programació general anual i memòria

Quaranta-dos

Els centres nuclis autoritzats per l'Ordre de 25 de juny de 1991 coneixeran la Programació General Anual d'ambdós centres i elaboraran conjuntament la memòria específica de l'etapa d'ESO.

Quaranta-tres

1. En els centres d'Educació Secundària l'equip directiu coordinarà l'elaboració de la Programació General Anual de l'institut, d'acord amb els criteris adoptats pel Consell Escolar i amb les propostes realitzades pel Claustre de professors i els de la junta o consell de delegats.

2. La Programació General Anual, amb l'informe previ del Claustre de professors, serà aprovada pel Consell Escolar de l'institut, que respectarà en tot cas els aspectes docents aprovats pel Claustre. Una vegada aprovada, un exemplar d'aquesta es quedarà en la secretaria de l'institut, a disposició dels membres de la comunitat educativa, i un altre serà tramès a la direcció territorial de Cultura i Educació abans del 15 de novembre.

3. La informació pública sobre els llibres de text i materials curriculars d'ús escolar recomanats en cada àrea, caldrà exposar-la en el tauló d'anuncis del centre, com a mínim, una setmana abans de l'inici del curs.

4. En la Programació General Anual es concretarà la distribució d'assignatures i del professorat que les impartirà, d'acord amb el programa o els programes de educació bilingüe que aplique el centre. Una setmana abans de l'inici del curs i durant la primera setmana lectiva, en el tauló d'anuncis del centre s'exposarà la relació del professorat i la llengua d'ús vehicular que faran servir. Aquesta relació es trametrà a la direcció territorial corresponent durant la primera quinzena del curs.

5. Els centres concretaran en un pla anual les activitats previstes en el Pla de normalització lingüística del centre per a l'extensió de l'ús administratiu i social del valencià.

6. En finalitzar el curs, l'equip directiu inclourà en la memòria de final de curs l'avaluació de les activitats realitzades, així com la situació anual del procés d'aplicació del Disseny particular del programa o programes d'educació bilingüe i del Pla de normalització lingüística.

XIII. Personal docent

Quaranta-quatre

En els instituts d'Educació Secundària els professors en situacions declarades a extingir i no integrats en els cossos docents establerts en la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, podran:

- Incorporar-se a les classes de Tecnologia, junt amb el professor que n'impartisca l'àrea, excepte els professors de Llar i F.E.N.;
- Impartir matèries optatives en l'Educació Secundària Obligatoria relacionades amb les àrees o matèries que actualment imparteixen. Es podrà estendre, amb l'acceptació voluntària del professor afectat, a centres d'Educació Primària amb 1r cicle d'ESO quan configuren nucli amb un centre d'Educació Secundària.

2. Los seminarios o departamentos de estos centros abrirán un libro de actas específico en el que se consignarán los temas tratados y las decisiones adoptadas en cada reunión, fecha de la reunión y asistentes. Cada acta irá firmada por el jefe del seminario o departamento.

3. El libro de actas a que se refiere el punto anterior quedará bajo la custodia del jefe de seminario o departamento, a disposición de todos los maestros y profesores de la etapa, del equipo directivo y de la Inspección Educativa.

4. Los directores de los centros implicados velarán por el estricto cumplimiento de lo dispuesto en este apartado.

XII. Programación general anual y memoria

Cuarenta y dos

Los centros núcleo autorizados por la Orden de 25 de junio de 1991 conocerán la Programación General Anual de ambos centros y elaborarán conjuntamente la memoria específica de la etapa de ESO.

Cuarenta y tres

1. En los centros de Educación Secundaria el equipo directivo coordinará la elaboración de la Programación General Anual del instituto, de acuerdo con los criterios adoptados por el Consejo Escolar y con las propuestas realizadas por el Claustro de profesores y los de la junta o consejo de delegados.

2. La Programación General Anual, previo informe del Claustro de profesores, será aprobada por el Consejo Escolar del instituto, que respetará en todo caso los aspectos docentes aprobados por el Claustro. Una vez aprobada, un ejemplar de ésta se quedará en la secretaria del instituto, a disposición de los miembros de la comunidad educativa, y otro será remitido a la dirección territorial de Cultura y Educación antes del 15 de noviembre.

3. La información pública sobre los libros de texto y materiales curriculares de uso escolar recomendados en cada área, se deberá exponer en el tablón de anuncios del centro, como mínimo, una semana antes del inicio del curso.

4. En la Programación General Anual se concretará la distribución de asignaturas y del profesorado que las impartirá, de acuerdo con el programa o los programas de educación bilingüe que aplique el centro. Una semana antes del inicio del curso y durante la primera semana lectiva, en el tablón de anuncios del centro se expondrá la relación del profesorado y la lengua de uso vehicular que harán servir. Esta relación se remitirá a la dirección territorial correspondiente durante la primera quincena del curso.

5. Los centros concretarán en un plan anual las actividades previstas en el Plan de normalización lingüística del centro para la extensión del uso administrativo y social del valenciano.

6. Al finalizar el curso, el equipo directivo incluirá en la memoria de final de curso la evaluación de las actividades realizadas, así como la situación anual del proceso de aplicación del Diseño particular del programa o programas de educación bilingüe y del Plan de normalización lingüística.

XIII. Personal docente

Cuarenta y cuatro

En los Institutos de Educación Secundaria los profesores en situaciones declaradas a extingir y no integrados en los cuerpos docentes establecidos en la Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo, podrán:

- Incorporarse a las clases de Tecnología, junto con el profesor que imparta el área, excepto profesores de Hogar y F.E.N.;
- Impartir materias optativas en la Educación Secundaria Obligatoria relacionadas con las áreas o materias que actualmente están impartiendo. Se podrá extender, con la aceptación voluntaria del profesor afectado, a centros de Educación Primaria con 1º ciclo de ESO cuando configuren núcleo con un centro de Educación Secundaria.

Quaranta-cinc

1. Els horaris lectius del professorat seran de 18 hores setmanals.

2. Els horaris lectius del professorat amb funcions directives o de coordinació didàctica comprendran, com a mínim, el nombre d'hores pròpies del currículum (incloses les del Segon Idioma Estranger i les de EATP) que estableix a continuació:

a) Equips directius

directors, secretaris i caps d'estudis

– 4 hores setmanals: instituts de més de 1000 alumnes.

– 8 hores setmanals: instituts de menys de 1000 alumnes.

Els centres amb més d'un torn establert disposaran d'un cap d'estudi per torn.

Vicedirectors en instituts amb 16 ó més unitats

– 12 hores setmanals: instituts de més de 1000 alumnes.

– 15 hores setmanals: instituts de menys de 1000 alumnes.

Als efectes d'hores i grups de docència, els directors i vicedirectors d'instituts amb doble torn seran considerats com a directors i vicedirectors d'instituts de més de 1000 alumnes respectivament.

Als efectes d'hores i grups de docència dels membres de l'equip directiu, els centres de més de 800 alumnes que implanten anticipadament els ensenyaments regulats per la LOGSE seran considerats com a instituts de més de 1000 alumnes.

Vicesecretaris en instituts que impartisquen docència en més d'un torn

– 15 hores setmanals

Vicedirectors i caps d'estudis d'extensions de BUP i de seccions de FP

– 12 hores setmanals.

Als efectes d'hores i grup de docència, els vicedirectors i caps d'estudis d'extensions de BUP i de FP amb més de 500 alumnes seran considerats com a caps d'estudi d'instituts de menys de 1000 alumnes.

b) Professorat amb funcions de coordinació didàctica

– 15 hores: cap de seminari o departament.

– 15 hores: coordinador d'etapa o cicle.

3. L'horari lectiu del professorat podrà incloure un màxim de 2 hores setmanals per a l'atenció de tutoria amb alumnes, actualització de valencià per a alumnat exempt i hores de dedicació a alumnes amb necessitats educatives especials. La distribució de torns, assignatures i cursos corresponents a aquest horari lectiu es realitzarà d'acord amb allò disposat a l'annex II, epígraf II, apartat 2.1 de l'Ordre de 29 de juny de 1992 (DOGV del dia 15 de juliol).

No obstant això, el professorat major de 55 anys podrà optar expressament, previ escrit a la direcció, per no sumar 2 de les hores setmanals a què fa referència el paràgraf anterior en el torn d'elecció corresponent.

També al professorat major de 55 anys se li podrà assignar, amb petició prèvia de l'interessat al director de l'institut, un màxim de 16 hores setmanals pròpies del currículum (incloses les del Segon Idioma Estranger i les E.A.T.P) sempre que existisca en el seminari o departament professorat amb destinació definitiva suficient per a assumir les hores lectives assignades al mateix departament.

Llevat del cas de la tutoria, l'oferta d'aquestes hores pel centre requerirà l'autorització prèvia i expressa de la Inspecció Educativa, la qual tindrà en compte per a això que l'horari proposat pel centre permetta l'assistència de l'alumnat afectat.

Quan en un mateix seminari o departament coincidisca professorat d'Educació Secundària procedent de diferents cossos, a l'hora de determinar la prioritat en l'elecció d'horari, prevaldrà el criteri de més antiguitat, en primer lloc en la condició de catedràtic i a continuació en el cos. Si l'antiguitat és la mateixa i procedeixen del mateix cos, prevaldrà el nombre d'ordre més baix en la llista d'ingrés en la funció pública.

Quaranta-sis

1. Les hores lectives generades pels grups d'alumnes seran dis-

Cuarenta y cinco

1. Los horarios lectivos del profesorado serán de 18 horas semanales.

2. Los horarios lectivos del profesorado con funciones directivas o de coordinación didáctica comprenderán, como mínimo, el número de horas propias del currículo (incluidas las del Segundo Idioma Extranjero y las de EATP) que se establece a continuación:

a) Equipos directivos:

directores, secretarios y jefes de estudios

– 4 horas semanales: institutos de más de 1.000 alumnos.

– 8 horas semanales: institutos de menos de 1.000 alumnos.

Los centros con más de un turno establecido dispondrán de un jefe de estudios por turno.

Vicedirectores en institutos que tengan 16 ó más unidades

– 12 horas semanales: institutos de más de 1.000 alumnos.

– 15 horas semanales: institutos de menos de 1.000 alumnos.

A efectos de horas y grupos de docencia, los directores y vicedirectores de institutos con doble turno tendrán la misma consideración que los directores y vicedirectores de institutos con más de 1.000 alumnos respectivamente.

A efectos de horas y grupos de docencia de los miembros del equipo directivo, los centros de más de 800 alumnos que implantan anticipadamente las enseñanzas reguladas por la LOGSE tendrán la misma consideración que institutos de más de 1.000 alumnos.

Vicesecretarios en institutos que impartan docencia en más de un turno

– 15 horas semanales

Vicedirectores y jefes de estudios de extensiones de BUP y secciones de FP

– 12 horas semanales.

A efectos de horas y grupos de docencia, los vicedirectores y jefes de estudios de extensiones de BUP y secciones de FP con más de 500 alumnos tendrán la misma consideración que los jefes de estudios de institutos de menos de 1.000 alumnos.

b) Profesorado con funciones de coordinación didáctica:

– 15 horas: Jefe de seminario o departamento

– 15 horas: Coordinador de etapa o ciclo

3. El horario lectivo del profesorado podrá comprender un máximo de 2 horas semanales para la atención de tutoría con alumnos, actualización de valenciano para alumnado exento y horas de dedicación a alumnos con necesidades educativas especiales. La distribución de turnos, asignaturas y cursos correspondientes a este horario lectivo se realizará de acuerdo con lo dispuesto en el anexo II, epígrafe II, apartado 2.1 de la Orden de 29 de junio de 1992 (DOGV del día 15 de julio).

No obstante, el profesorado mayor de 55 años podrá hacer la opción expresa, previo escrito a la dirección, de descontar 2 de las horas semanales a que hace referencia el párrafo anterior en el turno de elección correspondiente.

Asimismo al profesorado mayor de 55 años se le podrá asignar, previa petición del interesado al director del instituto, un máximo de 16 horas semanales propias del currículo (incluidas las del Segundo Idioma Extranjero y las E.A.T.P.) siempre que exista en el seminario o departamento profesorado con destino definitivo suficiente para asumir las horas lectivas asignadas al mismo.

Salvo en el caso de la tutoría, la oferta de estas horas por el centro requerirá la autorización previa y expresa de la Inspección Educativa, quien tendrá en cuenta para ello que el horario propuesto por el centro permita la asistencia del alumnado afectado.

Quando en un mismo seminario coincida profesorado de Educación Secundaria procedente de diferentes cuerpos, a la hora de determinar la prioridad en la elección de horario, prevalecerá el criterio de mayor antigüedad, primero en la condición de catedrático y a continuación en el cuerpo. Si la antigüedad fuera la misma y proceden del mismo cuerpo prevalecerá el número de orden más bajo en la lista de ingreso en la función pública.

Cuarenta y seis

1. Las horas lectivas generadas por los grupos de alumnos serán

tribuides entre el professorat amb destinació en el centre, d'acord amb el que estableix l'article 48.

2. Realitzada aquesta distribució, la disponibilitat o necessitat del professorat es determinarà segons els següents criteris:

2.1. Manca d'hores lectives al professorat existent en un seminari o departament.

2.1.a) Entre 1 i 14 hores lectives:

El professorat afectat completarà el seu horari exercint alguna de les següents opcions amb caràcter voluntari:

– Impartir un horari complet de la seua especialitat en un altre centre de la localitat. A aquest efecte, i per a l'adjudicació de plaça, es respectaran els criteris de prioritat establits a l'apartat 2.1.c.

– Completar l'horari impartint classes de la seua especialitat en un altre centre de la localitat.

– Impartir docència d'una assignatura afi a les de l'especialitat del professor, fent constar la seua conformitat mitjançant un escrit dirigit al director del centre. En aquest cas el departament haurà de posar a disposició del professor grups dels cursos inicials. Aquest últim supòsit també s'aplicarà als professors amb destinació provisional als qui se'ls haja assignat assignatura afi.

Per tal de completar la jornada lectiva dels professors que no hagen pogut impartir o completar horari lectiu de la seua especialitat en un altre centre de la localitat, el director territorial podrà:

* Autoritzar que assumisca grups de matèries optatives que no s'hagen pogut constituir per no arribar al nombre mínim d'alumnes establert.

* Autoritzar que incremente les hores de dedicació a alumnes amb necessitats educatives especials.

* Autoritzar, si es tracta de professorat de valencià en centres que apliquen programes d'educació bilingüe, d'ensenyament en valencià o d'incorporació progressiva, que dedique fins un màxim de 3 hores setmanals per a la coordinació, el perfeccionament i l'actualització dels professors que imparteixen classe en aquests grups.

* Autoritzar, si es tracta de professorat amb un coneixement qualificat de valencià, la dedicació de les hores corresponents a la producció i correcció dels documents en valencià que genere la vida educativa i administrativa del centre.

D'acord amb el que estableix l'article vuitè de la Llei 12/1994, de 28 de desembre (DOGV de 31 de desembre) «el professorat pertanyent al cos d'Educació Secundària i al cos de Professors Tècnics de Formació Professional, inclosos en l'àmbit de gestió de la Conselleria d'Educació i Ciència, que no disposa d'horari complet en el centre per a impartir les àrees, matèries o mòduls de la seua especialitat i no desitge completar-lo en altre centre de la seua localitat en la mateixa especialitat, experimentarà una reducció de les seues retribucions bàsiques i complementàries proporcional a la de la jornada lectiva docent no realitzada».

2.1.b) 15 o més hores lectives.

Llevat dels departaments unipersonals, quedaran sense horari un o més professors segons l'escala següent: entre 15 i 32 hores: un professor; entre 33 i 50 hores: dos professors, i així successivament.

Si el professor o professora sense horari té adquirida una nova especialitat, podrà assumir en el seu propi centre l'horari que, si escau, estiguera sense cobrir de l'esmentada especialitat. De la seua acceptació haurà de quedar constància per escrit davant el director del centre. Atesa aquesta circumstància, el professor o professora de què es tracte s'integrarà en el departament corresponent amb els drets que es deriven de la seua antiguitat en el cos i en la condició de catedràtic.

El professorat sense horari que no estiga en la situació anterior podrà, amb caràcter voluntari i a petició pròpia, romandre en el seu centre assumint un horari d'una assignatura afi o sol·licitar el desplaçament, en règim de comissió de serveis, a un altre centre de l'àmbit de la direcció territorial on estiga destinat amb caràcter definitiu per a impartir un horari lectiu de la seua especialitat. De la seua conformitat haurà de quedar constància per escrit davant el director del centre.

distribuidas entre el profesorado con destino en el centro, de conformidad con lo establecido en el artículo 48.

2. Realizada esta distribución, la disponibilidad o necesidad del profesorado se determinará según los siguientes criterios:

2.1. Falta de horas lectivas al profesorado existente en un seminario o departamento.

2.1.a) Entre 1 y 14 horas lectivas:

El profesorado afectado completará su horario ejerciendo alguna de las siguientes opciones con carácter voluntario:

– Impartir un horario completo de su especialidad en otro centro de la localidad. A tal efecto, y para la adjudicación de plaza, se respetarán los criterios de prioridad establecidos en el apartado 2.1.c.

– Completar horario impartiendo clases de su especialidad en otro centro de la localidad.

– Impartir docencia de una asignatura afín a las de la especialidad del profesor, haciendo constar su conformidad mediante escrito dirigido al director del centro. En este caso el departamento deberá poner a disposición del profesor grupos de los cursos iniciales. Este último supuesto también se aplicará a los profesores con destino provisional a quienes se les haya asignado una asignatura afín.

Con objeto de completar la jornada lectiva de aquellos profesores que no hayan podido impartir o completar horario lectivo de su especialidad en otro centro de su localidad, el director territorial podrá:

* Autorizar que asuma grupos de materias optativas que no pudieran constituirse por no alcanzar el número mínimo de alumnos establecidos.

* Autorizar que incremente las horas de dedicación a alumnos con necesidades educativas especiales.

* Autorizar, si se trata de profesorado de valenciano en centros que apliquen programas de educación bilingüe, de enseñanza en valenciano o de incorporación progresiva, que dedique hasta un máximo de 3 horas semanales para la coordinación, perfeccionamiento y actualización de los profesores que imparten clase en esos grupos.

* Autorizar, si se trata de profesorado con un conocimiento cualificado de valenciano, la dedicación de las horas correspondientes a la producción y corrección de los documentos en valenciano que genere la vida educativa y administrativa del centro.

De acuerdo con lo establecido en el artículo octavo de la Ley 12/1994, de 28 de diciembre (DOGV del 31 de diciembre) «El profesorado perteneciente al cuerpo de Educación Secundaria y al cuerpo de Profesores Técnicos de Formación Profesional, incluidos en el ámbito de gestión de la Conselleria de Educación y Ciencia, que no disponga de horario completo en el centro para impartir las áreas, materias o módulos de su especialidad y no desee completarlo en otro centro de su localidad en la misma especialidad, experimentará una reducción de sus retribuciones básicas y complementarias proporcional a la de la jornada lectiva docente no realizada».

2.1.b) 15 o más horas lectivas.

Exceptuando los departamentos unipersonales, quedarán sin horario uno o más profesores según la escala siguiente: entre 15 y 32 horas: un profesor; entre 33 y 50 horas: dos profesores, y así sucesivamente.

Si el profesor o profesora sin horario tiene adquirida una nueva especialidad, podrá asumir en su propio centro el horario que, en su caso, estuviera sin cubrir de dicha especialidad. De su aceptación deberá quedar constancia por escrito ante el director del centro. Dada esta circunstancia, el profesor o profesora en cuestión se integrará en el departamento correspondiente con los derechos que se derivan de su antigüedad en el cuerpo y en la condición de catedrático.

El profesorado sin horario que no esté en la situación anterior podrá, con carácter voluntario y a petición propia, permanecer en su centro asumiendo un horario de una asignatura afín o solicitar el desplazamiento, en régimen de comisión de servicios, a otro centro del ámbito de la dirección territorial donde se encuentra destinado con carácter definitivo para impartir un horario lectivo de su especialidad. De su conformidad deberá quedar constancia por escrito ante el director del centro.

Si el professor o professora de Secundària sense horari en el centre no obtinguera destinació en comissió de serveis per al curs 1997-98 mitjançant el procediment anterior, serà convocat pel director territorial a l'adjudicació d'un lloc per a impartir matèries de la seua especialitat en un altre centre de la localitat.

Els professors que no desitzen completar el seu horari en un altre centre de la localitat tindran una reducció de les seues retribucions bàsiques i complementàries proporcional a la de la jornada lectiva docent no realitzada.

Si no poguera assignar-se horari per algun dels procediments anteriors, aquest professorat romandrà en el seu centre, i el seu horari serà confeccionat per la direcció després d'escoltar l'interessat, i d'estudiar les necessitats prioritàries del centre en funció de les seues característiques. L'horari d'aquest professorat no podrà confeccionar-se, en cap cas, reduint l'horari lectiu de la resta del professorat del departament.

La determinació del professorat del seminari o departament que ha de quedar sense horari es portarà a terme mitjançant una petició per escrit de l'interessat a la direcció del centre, i tindrà prioritat en l'elecció l'antiguitat, en primer lloc en la condició de catedràtic, i a continuació en el cos. En el cas que no hi haja sol·licitants, el criteri perquè un professor o professora es quede sense horari en el seminari o departament serà la menor antiguitat, primer en el cos dels qui no tinguen la condició de catedràtic, i a continuació dels qui la tinguen.

Després de determinar mitjançant aquests criteris el professorat que queda sense horari, el director del centre ho comunicarà per fax o per telegrama a la direcció territorial corresponent abans del 10 de setembre.

L'adjudicació de destinació en comissió de serveis al professorat que haja quedat sense horari es realitzarà respectant, els criteris anteriors. L'elecció es durà a terme de manera voluntària fins que queden per adjudicar igual nombre de places que de professors sense destinació, que es farà amb caràcter forçós.

El professorat desplaçat s'integrarà a partir del moment de la seua incorporació a l'institut en què quede destinat en comissió de serveis, en el departament corresponent de l'institut al qual quede adscrit amb els drets que deriven de la seua antiguitat, segons els criteris indicats anteriorment.

2.2. Necessitat de professorat

a) En el departament queden fins dues hores lectives sense cobrir.

– Seran assumides pel propi departament.

b) En el departament queden 3 o més hores lectives sense cobrir.

Una vegada comprovat que no poden ser assumides pel professorat del centre, la direcció territorial, a proposta de la Inspecció Educativa, determinarà el nombre de professors necessaris, sense que, en cap cas, es produeca una reducció en l'horari de la resta dels components del departament afectat. Aquest professorat adscrit, en cas de ser necessari, podrà completar el seu horari en un altre centre.

2.3. Comunicació de la disponibilitat i necessitats de professorat en els diferents departaments.

a) Abans del dia 12 de setembre els directores territorials entregaran a la Direcció General de Centres Docents els quadres amb el resum de la disponibilitat i necessitats de professorat dels centres, i aquesta ho comunicarà a la Secretaria General i a la Direcció General de Personal, la qual adjudicarà les vacants i proveirà les necessitats de professorat de forma que es completen les dotacions dels centres en comissió de serveis, en expectativa de destinació, en pràctiques o interinitat a temps parcial o total, en cada cas, abans de l'inici del curs escolar.

b) L'assignació d'horari i d'activitats al professorat interí a temps parcial es realitzarà d'acord amb les instruccions específiques que desenvolupa l'Ordre de 7 de maig de 1997 (DOGV del dia 23).

XIV. Consideracions finals

1) La direcció de cada centre complirà i farà complir el que

Si el profesor o profesora de secundaria sin horario en el centro no obtuviera destino en comisión de servicios para el curso 1997-98 mediante el procedimiento anterior, será convocado por el director territorial a la adjudicación de un puesto para impartir materias de su especialidad en otro centro de la localidad.

Aquellos profesores que no desearan completar su horario en otro centro de la localidad experimentarán una reducción de sus retribuciones básicas y complementarias proporcional a la de la jornada lectiva docente no realizada.

Si no pudiera asignarse horario por alguno de los procedimientos anteriores, este profesorado permanecerá en su centro, y su horario será confeccionado por la dirección, después de oír al interesado, y una vez estudiadas las necesidades prioritarias del centro en función de sus características. El horario de este profesorado no podrá confeccionarse, en ningún caso, reduciendo el horario lectivo del resto del profesorado del departamento.

La determinación del profesorado del seminario o departamento que debe quedar sin horario en el mismo se llevará a cabo mediante petición por escrito del interesado a la dirección del centro, teniendo prioridad en la elección la antigüedad, primero en la condición de catedrático y a continuación en el cuerpo. En el caso de no haber solicitantes, el criterio para que un profesor o profesora se quede sin horario en el seminario o departamento será la menor antigüedad, primero en el cuerpo, de entre los que no tengan la condición de catedrático, y a continuación de entre los que la tengan.

Después de determinar mediante estos criterios el profesorado que queda sin horario, el director del centro lo comunicará mediante FAX o telegrama a la correspondiente dirección territorial antes del 10 de septiembre.

La adjudicación de destino en comisión de servicios al profesorado que haya quedado sin horario se realizará respetando los criterios anteriores. La elección se llevará a cabo de manera voluntaria hasta que queden por adjudicar igual número de plazas que de profesores sin destino, que se llevará a efecto con carácter forzoso.

El profesorado desplazado se integrará a partir del momento de su incorporación al instituto en que quede destinado en comisión de servicios, en el seminario o departamento correspondiente, con los derechos que deriven de su antigüedad, según los criterios indicados anteriormente.

2.2 Necesidad de profesorado

a) En el departamento quedan hasta dos horas lectivas sin cubrir.

– Serán asumidas por el propio departamento.

b) En el departamento quedan 3 ó más horas lectivas sin cubrir.

Una vez comprobado que no pueden ser asumidas por el profesorado del centro, la dirección territorial, a propuesta de la Inspección Educativa, determinará el número de profesores necesarios, sin que, en ningún caso, se produzca una reducción en el horario de los restantes componentes del departamento afectado. Este profesorado adscrito, en caso de ser necesario, podrá completar su horario en otro centro.

2.3 Comunicación de la disponibilidad y necesidades de profesorado en los diferentes departamentos

a) Antes del día 12 de septiembre los directores territoriales entregarán a la Dirección General de Centros Docentes los estadios con el resumen de la disponibilidad y necesidades de profesorado de los centros, y ésta lo comunicará a la Secretaría General y a la Dirección General de Personal, que adjudicará las vacantes y proveerá las necesidades de profesorado de forma que se completen las dotaciones de los centros en comisión de servicios, en expectativa de destino, en prácticas o interinidad a tiempo parcial o total, en cada caso, antes del inicio del curso escolar.

b) La asignación de horario y de actividades al profesorado interino a tiempo parcial se realizará de acuerdo con las instrucciones específicas que desarrolla la Orden de 7 de mayo de 1997 (DOGV del día 23).

XIV. Consideraciones finales

1) La dirección de cada centro cumplirá y hará cumplir lo esta-

estableix aquesta resolució i adoptarà les mesures necessàries perquè el seu contingut siga conegut per tots els membres de la comunitat educativa.

2) La Inspecció Educativa vetlarà pel compliment del que estableix aquesta resolució.

3) Els directors territorials de Cultura i Educació resoldran en l'àmbit de la seua competència, els problemes que sorgisquen en l'aplicació d'aquesta resolució.

4) Resten sense efectes la Resolució de 15 de juny de 1995, de les direccions generals d'Ordenació i Innovació Educativa i de Centres Docents, la Resolució de 28 d'agost de 1995, de la Secretaria General i de les direccions generals d'Ordenació i Innovació Educativa i de Centres Docents i la Resolució de 19 de juliol de 1996, de la Secretaria General i de les direccions generals de Centres Docents, d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística i de Personal, sobre ordenació acadèmica i organització de l'activitat docent en Educació Secundària Obligatoria.

5) Totes les referències contingudes al curs 1996/1997 s'entenen referides al curs 1997/1998.

València, 21 de juliol de 1997.- La secretària general: Amparo Koninckx Frasquet; la directora general de Centres Docents: Concepción Gómez Ocaña; el director general d'Ordenació, Innovació Educativa i Política Lingüística: Josep Vicent Felip i Monlleó; el director general de Personal: José Cano Pascual.

Conselleria de Cultura, Educació i Ciència

2079 RESOLUCIÓ de 24 de juliol de 1997, de la direcció general d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, que desenvolupa l'Ordre de 17 de juliol de 1997, per la qual es regulen les activitats d'estudi alternatives als ensenyaments de religió. [97/9348]

L'Ordre de 17 de juliol de 1997, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència (DOGV del 24-07-97), disposa que els centres docents, tant públics com privats, que imparteixen ensenyaments de segon cicle d'Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, organitzaran activitats d'estudi alternatives, que seran obligatòries per als alumnes que no hagueren optat per rebre ensenyament religiós i seran realitzades en horari simultani als ensenyaments de Religió.

Estes activitats tindran com a finalitat específica facilitar el coneixement i l'apreciació de determinats aspectes de la vida social i cultural, en la seua dimensió històrica o actual, a través de l'anàlisi i el comentari de diferents manifestacions literàries, plàstiques i musicals.

La mateixa ordre concreta que durant els dos cursos del segon cicle d'Educació Secundària Obligatoria i el primer curs de Batxillerat, les activitats d'estudi alternatives versaran sobre manifestacions escrites, plàstiques i musicals de les diferents confessions religioses, que permeten conèixer els fets, personatges i símbols més rellevants, i també la seua influència en les concepcions filosòfiques i en la cultura de les diferents èpoques.

La mencionada ordre encomana a la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística l'elaboració de propostes que puguen servir com a model als centres docents per a organitzar les seues pròpies activitats d'estudi alternatives i com a orientació als mestres o professors que han de dirigir-les.

Per tot això, i d'acord amb la disposició final primera de l'Ordre de 17 de juliol de 1997, esta Direcció General, resol:

Primer

1. Les activitats d'estudi alternatives als ensenyaments de Religió estan concebudes com a ensenyaments complementaris i, per

blecido en esta resolución y adoptará las medidas necesarias para que su contenido sea conocido por todos los miembros de la comunidad educativa.

2) La Inspección Educativa velará por el cumplimiento de lo establecido en esta resolución.

3) Los directores territoriales de Cultura y Educación resolverán, en el ámbito de su competencia, los problemas que surjan en la aplicación de esta resolución.

4) Quedan sin efectos la Resolución de 15 de junio de 1995, de las direcciones generales de Ordenación e Innovación Educativa y de Centres Docents y la Resolución de 28 de agosto de 1995 de la Secretaría General y de las direcciones generales de Ordenación e Innovación Educativa y de Centres Docents y la Resolución de 19 de julio de 1996 de la Secretaría General y de las direcciones generales de Centres Docents, de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística y de Personal, sobre ordenación académica y organización de la actividad docente en Educación Secundaria Obligatoria.

5) Todas las referencias contenidas al curso 1996/1997 se entienden referidas al curso 1997/1998.

Valencia, 21 de julio de 1997.- La secretaria general: Amparo Koninckx Frasquet; la directora general de Centres Docents: Concepción Gómez Ocaña; el director general de Ordenación, Innovación Educativa y Política Lingüística: Josep Vicent Felip i Monlleó; el director general de Personal: José Cano Pascual.

Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia

2079 RESOLUCIÓN de 24 de julio de 1997, de la dirección general de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística, que desarrolla la Orden de 17 de julio de 1997, por la cual se regulan las actividades de estudio alternativas a las enseñanzas de religión. [97/9348]

La Orden de 17 julio de 1997, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia (DOGV del 24.07.97), dispone que los centros docentes, tanto públicos como privados, que imparten enseñanzas de segundo ciclo de Educación Infantil, Educación Primaria, Educación Secundaria Obligatoria y Bachillerato, organizarán actividades de estudio alternativas, que serán obligatorias para los alumnos que no hubieran optado por recibir enseñanza religiosa y serán realizadas en horario simultáneo a las enseñanzas de Religión.

Estas actividades tendrán como finalidad específica facilitar el conocimiento y la apreciación de determinados aspectos de la vida social y cultural, en su dimensión histórica o actual, a través del análisis y comentario de diferentes manifestaciones literarias, plásticas y musicales.

La misma Orden concreta que durante los dos cursos del segundo ciclo de Educación Secundaria Obligatoria y el primer curso de Bachillerato, las actividades de estudio alternativas versarán sobre manifestaciones escritas, plásticas y musicales de las diferentes confesiones religiosas, que permitan conocer los hechos, personajes y símbolos más relevantes, así como su influencia en las concepciones filosóficas y en la cultura de las distintas épocas.

La mencionada Orden encomienda a la Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa y Política Lingüística la elaboración de propuestas que puedan servir como modelo a los centros docentes para organizar sus propias actividades de estudio alternativas y como orientación a los maestros o profesores que han de dirigir las.

Por todo ello, y de acuerdo con la disposición final primera de la Orden de 17 de julio de 1997, esta Dirección General, resuelve:

Primero

1. Las actividades de estudio alternativas a las enseñanzas de Religión están concebidas como enseñanzas complementarias y,